

Radio- och TV-frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionsyrkanden från allmänna motionstiden hösten 2003 och hösten 2004.

En rad yrkanden om inriktningen på den framtida public service-verksamheten, sponsringsregler, prissättning på Sveriges Televisions arkivmaterial samt framtida riktlinjer för public service-företagen avstyrks med hänvisning till att regeringens beredning av de förslag som framförts av Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst bör avvaktas. I sammanhanget understryker utskottet vikten av att det klart ska framgå av kommande sändningstillstånd att programföretagens verksamhet ska präglas av tillgänglighetsaspekten och funktionshinderbehov.

Förslag om finansieringen av programföretagens verksamhet, public service-företagens redovisningsmetod och TV-avgiftens rättsliga ställning avstyrks med hänvisning till att regeringens beredning av de förslag som framförts av Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst bör avvaktas.

Slutligen avstyrker utskottet förslag om statens roll i mediepolitiken, utförsäljning av programkanaler, renodling av Utbildningsradion, Sveriges Televisions regionala sändningar, täckningen för Sveriges Radios sändningar samt utvärdering av Sveriges Televisions nyhetsutbud.

I betänkandet finns elva reservationer och tre särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden.....	5
Statens roll i mediepolitiken.....	5
Radio- och TV-frågor.....	6
Inriktningen på den framtida public service-verksamheten.....	9
Utförsäljning av programkanaler.....	11
Renodling av Utbildningsradion.....	12
Riktlinjer för programverksamheten.....	13
Sveriges Televisions regionala sändningar.....	25
Täckningen för Sveriges Radios sändningar.....	26
Finansieringen av programföretagens verksamhet.....	27
Sponsringsregler.....	28
Prissättningen på Sveriges Televisions arkivmaterial.....	29
Public service-företagens redovisningsmetod.....	31
TV-avgiftens rättsliga ställning.....	32
Utvärdering av SVT:s nyhetsutbud.....	34
Reservationer.....	36
1. Statens roll i mediepolitiken, punkt 1 (m).....	36
2. Inriktningen på den framtida public service-verksamheten, punkt 2 (m).....	36
3. Inriktningen på den framtida public service-verksamheten, punkt 2 (fp).....	38
4. Renodling av Utbildningsradion, punkt 4 (fp).....	38
5. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (m).....	39
6. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (fp).....	40
7. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (kd).....	41
8. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (c).....	42
9. Täckningen för Sveriges Radios sändningar, punkt 7 (m).....	43
10. Finansieringen av programföretagens verksamhet, punkt 8 (m).....	43
11. Finansieringen av programföretagens verksamhet, punkt 8 (fp).....	44
Särskilda yttranden.....	46
1. Renodling av Utbildningsradion, punkt 4 (m).....	46
2. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (c).....	46
3. Sponsringsregler, punkt 9 (m).....	46
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	48
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	48
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004.....	51
<i>Bilaga 2</i>	
Skrivelse från Sveriges Television AB.....	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens roll i mediepolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 7 och 2004/05:K227 yrkande 6.

Reservation 1 (m)

2. Inriktningen på den framtida public service-verksamheten

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 5, 2003/04:Kr359 yrkande 1, 2004/05:K227 yrkande 4 och 2004/05:Kr366 yrkande 2.

Reservation 2 (m)

Reservation 3 (fp)

3. Utförsäljning av programkanaler

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 2 och 2004/05:K227 yrkande 1.

4. Renodling av Utbildningsradion

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 8 och 2004/05:Kr366 yrkande 10.

Reservation 4 (fp)

5. Riktlinjer för programverksamheten

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 9, 2003/04:Kr224, 2003/04:Kr225, 2003/04:Kr266, 2003/04:Kr281 yrkande 3, 2003/04:Kr286 yrkande 2, 2003/04:Kr310, 2003/04:Kr313, 2003/04:Kr326 yrkandena 33–36, 2003/04:Kr342, 2003/04:Kr343, 2003/04:Kr344, 2003/04:Kr353 yrkande 2, 2003/04:Kr359 yrkande 4, 2003/04:Kr377, 2003/04:Kr378, 2003/04:Kr386 yrkandena 4–6, 2003/04:Ub517 yrkande 5, 2004/05:K227 yrkande 8, 2004/05:Kr204, 2004/05:Kr225, 2004/05:Kr240, 2004/05:Kr241, 2004/05:Kr251, 2004/05:Kr261 yrkande 3, 2004/05:Kr292, 2004/05:Kr323, 2004/05:Kr344, 2004/05:Kr366 yrkande 6, 2004/05:Kr397, 2004/05:Kr398, 2004/05:Kr406 och 2004/05:MJ510 yrkande 5.

Reservation 5 (m)

Reservation 6 (fp)

Reservation 7 (kd)

Reservation 8 (c)

6. Sveriges Televisions regionala sändningar

Riksdagen avslår motion 2003/04:Kr312.

7. Täckningen för Sveriges Radios sändningar

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Kr223 och 2004/05:Kr260.

Reservation 9 (m)

8. Finansieringen av programföretagens verksamhet

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 2, 2004/05:K227 yrkande 2 och 2004/05:Kr366 yrkande 3.

Reservation 10 (m)

Reservation 11 (fp)

9. Sponsringsregler

Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr400.

10. Prissättningen på Sveriges Televisions arkivmaterial

Riksdagen avslår motion 2003/04:Kr311 yrkandena 1 och 2.

11. Public service-företagens redovisningsmetod

Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr399.

12. TV-avgiftens rättsliga ställning

Riksdagen avslår motion 2003/04:Kr345.

13. Utvärdering av SVT:s nyhetsutbud

Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr401.

Stockholm den 8 mars 2005

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Lars Wegendal (s), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Peter Pedersen (v), Nikos Papadopoulos (s), Lena Adelson Liljeroth (m), Matilda Ernkrans (s), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Göran Persson i Simrishamn (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Rossana Dinamarca (v), Margareta Pålsson (m), Henrik Westman (m), Dan Kihlström (kd) och Johan Andersson (s).

Utskottets överväganden

Statens roll i mediepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Motionsförslag om statens roll i mediepolitiken avslås av riksdagen.

Jämför reservation 1 (m).

Bakgrund

Politikområde 27 Mediepolitik omfattar dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom mot skadligt innehåll i massmedierna. Till området hör myndigheterna Presstödsnämnden, Taltidningsnämnden, Radio- och TV-verket och Granskningsnämnden för radio och TV, vilka inom statsbudgeten samtliga återfinns inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Frågor som rör dessa myndigheter bereds inom riksdagen av konstitutionsutskottet.

Till politikområde 27 hör vidare myndigheten Statens biografbyrå och kommittén Rådet mot skadliga våldsskildringar (tidigare benämnt Våldsskildringsrådet, numera Medierådet), vilka inom statsbudgeten hör till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Till politikområdet hör slutligen de tre public service-företagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Medelsanvisningen för de tre programföretagen SR, SVT och UR ligger utanför statsbudgeten. Programföretagen kan således inte i formell mening sägas ingå i utgiftsområde 17. Frågor som rör Biografbyrån, Medierådet och de tre public service-företagen bereds inom riksdagen av kulturutskottet.

Efter förslag från regeringen beslutade riksdagen hösten 2000 att målet för mediepolitiken ska vara att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna¹.

Motionerna

I två motioner, nämligen 2003/04:K444 (m) yrkande 7 och K227 (m) yrkande 6, föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande för regeringen om att statens överordnade uppgift i mediepolitiken ska vara att se till att det finns en lagstiftning som slår vakt om respekten för tryck- och yttrandefriheten. Detta förutsätter att staten verkar för att garantera största möjliga utrymme för det fria ordet inom alla typer av medier. För att garantera största möjliga yttrandefrihet, tryckfrihet och etableringsfrihet i medierna ska staten se till att det finns ett regelverk med tydliga spelregler som

¹ Prop. 2000/01:KrU1 utg.omr. 17 s. 98, bet. 2000/01:KrU1 s. 95 f., rskr. 2000/01:59.

är likvärdiga för alla. Härigenom säkerställs mediernas självständighet gentemot både staten och andra, men också en kontroll av den politiska makten på medborgarnas villkor.

Utskottets ställningstagande

För den statliga mediepolitiken är yttrandefriheten av grundläggande betydelse. Likaså är mediernas mångfald och oberoende av fundamental betydelse. Det befintliga regelverket i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen anger de rättsliga ramarna för mediernas yttrandefrihet. En viss grad av överensstämmelse finns således mellan den statliga mediepolitiken och det synsätt som motionärerna ger uttryck för. Någon anledning för riksdagen att bifalla här aktuella motionsförslag finns emellertid inte. Motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 7 och K227 (m) yrkande 6 avstyrks därmed.

I sammanhanget bör nämnas att frågor om tryckfrihet och yttrandefrihet liksom frågor som rör ägandeförhållanden i medieföretag, s.k. ägarkoncentrationsfrågor, ligger inom ramen för konstitutionsutskottets beredningsområde.

Radio- och TV-frågor

Bakgrund

Riksdagen beslutade våren 2001 om public service-verksamheten för tiden 2002–2005². I enlighet med riksdagsbeslutet har regeringen utfärdat sändningstillstånd för Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Tillstånden var ursprungligen fyra-åriga och gällde fr.o.m. den 1 januari 2002 t.o.m. den 31 december 2005. I enlighet med riksdagens beslut hösten 2004 har tillståndspanoroden förlängts till utgången av 2006³.

Enligt tillstånden ska programverksamheten inom SR, SVT och UR bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

Bland tillståndsvillkoren för innehållet i sändningarna kan bl.a. följande nämnas.

Programföretagens sändningsrätt ska utövas opartiskt och sakligt. Programföretagen har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. SR och SVT ska erbjuda ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på svenska språket och tillvarata den svenska kulturen i dess vidaste bemärkelse. Nyhetsverksamheten i SR och SVT ska bedrivas så att en mångfald i nyhetsurval, analyser och kommentarer kommer till uttryck i olika program. Nyhetsförmedling och samhällsbevakning

² Prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268.

³ Prop. 2004/05:1 utg.omr. 17, bet. 2004/05:KrU1 s. 92, rskr. 2004/05:97.

ska ha olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter. SR och SVT ska i sina roller som kulturbärare fortsatt vidga och fördjupa sitt kulturansvar. De tre programföretagen ska ägna ökad uppmärksamhet åt program för och med barn och ungdomar samt i dessa program förmedla kulturella och konstnärliga upplevelser. SR och SVT ska även förmedla nyheter och information för barn.

De tre programföretagen ska ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

Funktionshindrades behov ska beaktas av programföretagen. För SVT gäller att minst 50 % av sändningstiden för förstagångssändningar med svenskt ursprung bör vara textad vid utgången av tillståndspanoden. Vidare ska det vara ett mål för SVT att under tillståndspanoden erbjuda uppläst textremsa.

Programföretagen ska beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Insatserna på detta område ska öka under tillståndspanoden jämfört med 2001. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib ska inta en särställning.

UR ska koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet.

Riksdagsbeslutet våren 2001 innebar i övrigt bl.a. att SR och SVT ska ha en decentraliserad organisation. Den andel av allmänproduktionen i SR:s och SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska under tillståndspanoden uppgå till minst 55 %. Vidare ska den andel av resurserna som förbrukas av enheterna utanför Stockholm behållas på minst den nivå som gällde för 2001.

Programföretagen ska under tillståndspanoden finansieras med TV-avgiftsmedel, vilket även gäller s.k. kompletterande verksamhet såsom t.ex. Internetverksamhet. Sidoverksamheter till programverksamheten ska bära sina egna kostnader. Då det gäller möjligheterna till finansiering genom sponsring hänvisas till betänkande 2000/01:KrU8 (s. 53–60).

Riksdagen beslutar årligen om medelstilldelning till programföretagen och regeringen fastställer årligen anslagsvillkor för företagen beträffande ekonomiska förutsättningar, organisation samt uppföljning och utvärdering. Beslut om anslagsvillkor för 2005 fattades av regeringen i december 2004.

Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB), som ägs av SR, SVT och UR, ansvarar för TV-avgiftsuppbörden och avgiftskontrollen. Ett avtal mellan staten och RIKAB reglerar bolagets uppgifter. Influtna medel placeras på det s.k. rundradiokontot hos Riksgäldskontoret. Från och med den 1 januari 1998 ansvarar RIKAB för förvaltningen av rundradiomedlen, vilket tidigare SVT gjorde⁴. Staten tillhandahåller genom Riksgäldskontoret det rörelsekapital som rundradiorörelsen, dvs. SR, SVT, UR och Granskningsnämnden, behöver när avgiftsmedlen inte räcker till.

⁴ Prop. 1996/97:165, bet. 1997/98:KrU2, rskr. 1997/98:26.

Ett särskilt distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution har inrättats i Riksgäldskontoret fr.o.m. den 1 januari 2002. Anledningen härtill är att medelsbehovet för SVT:s sändningar kommer att vara högt på grund av att de analoga marksändningarna måste pågå i full omfattning samtidigt som den digitala sändningsverksamheten byggs upp med högre kostnader som följd. På längre sikt, när de analoga marksändningarna har upphört, beräknas medelsbehovet komma att minska eftersom den digitala distributionen är mindre kostsam än den analoga. En beskrivning av distributionskontots konstruktion finns i proposition 2000/01:94 (s. 72). Här kan nämnas att medel som förs till distributionskontot härrör dels från rundradiokontot, dels från lån i Riksgäldskontoret. Medel från rundradio-kontot och distributionskontot betalas ut till programföretagen.

Teracom AB är huvudman för rundradionätet. Teracom ska ge sändningsberättigade programföretag tillgång till sändarnätet på likvärdiga villkor. Verksamheten regleras i avtal mellan Teracom och public service-företagen.

Riksdagen godkände våren 1997 ett regeringsförslag om att TV-sändningar med digital teknik skulle få införas i marknätet med möjlighet för staten att successivt ta ställning till om och på vilket sätt verksamheten ska fortsätta⁵.

Hösten 2000 beslutade riksdagen att digital marksänd TV skulle få byggas ut till att gälla hela landet⁶. Våren 2003 beslutade riksdagen att de analoga markbundna TV-sändningarna skulle upphöra den 1 februari 2008⁷.

Våren 2004 beslutade riksdagen att de digitala marksändningarna av SVT:s och UR:s TV-program skulle byggas ut så att de får samma räckvidd som företagets analoga marksändningar, vilket innebär att 99,8 % av befolkningen kommer att kunna ta emot programmen i sina fasta bostäder⁸.

De program som SVT och UR ska sända över det digitala marknätet får de även sända över satellit så att programmen blir möjliga att ta emot i hela Sverige (regeringsbeslut från december 2001).

År 1995 beslutade riksdagen att låta SR, UR och privata programföretag, efter särskilda beslut av regeringen, påbörja försök med digitala radiosändningar⁹. En särskild utredare har på regeringens uppdrag i ett första steg kartlagt och analyserat situationen för den digitala distributionen av radio i Sverige och i utlandet (SOU 2002:38). Därefter har en parlamentarisk kommitté i ett andra steg gjort en samlad analys av den digitala radions framtidsförutsättningar. Kommittén bedömer att digitaliseringen av ljudradio bör fortsätta, eftersom det finns en rad fördelar med att distribution av ljudradio även sker med digital teknik (SOU 2004:16).

⁵ Prop. 1996/97:67, yttr. 1996/97:KrU4y, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178.

⁶ Prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59.

⁷ Prop. 2002/03:72, yttr. 2002/03:KrU1y, bet. 2002/03:KU33, rskr. 2002/03:196.

⁸ Prop. 2003/04:118, yttr. 2003/04:KrU3y, bet. 2003/04:KU24, rskr. 2003/04:231.

⁹ Prop. 1994/95:170, bet. 1994/95:KU47, rskr. 1994/95:369.

En särskild utredare har fått i uppdrag att göra en översyn av radio- och TV-lagen (1996:844). I uppdraget ingår bl.a. att utredaren ska överväga olika sätt att förbättra möjligheten att skydda barn mot olämpligt program-innehåll. I november 2003 överlämnade utredningen delbetänkandet *Must carry* (SOU 2003:109). En proposition om vidarebefordran av TV-program väntas under våren 2005. I mars 2004 överlämnade utredaren delbetänkandet *Nytt regelverk för marksänd digital-TV* (SOU 2004:39).

Frågor om finansieringen av verksamheten inom radio och TV i allmänhetens tjänst har utretts av en särskild utredare som i början av 2005 överlämnade betänkandet *Radio och TV i allmänhetens tjänst – Finansiering och skatter* (SOU 2005:2) till regeringen. I utredarens uppdrag ingick att se över samtliga frågor om TV-avgiften.

Slutligen har en parlamentarisk kommitté, Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst, tagit fram ett underlag om de villkor som ska gälla för radio och TV i allmänhetens tjänst under nästa tillståndperiod. Förslagen finns i betänkandet *Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndperiod* (SOU 2005:1).

Inriktningen på den framtida public service-verksamheten

Utskottets förslag i korthet

Motionsförslag om inriktningen på den framtida public service-verksamheten avslås av riksdagen.

Jämför reservationerna 2 (m) och 3 (fp).

Motionerna

I motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 5 och K227 (m) yrkande 4 behandlas inriktningen på den framtida public service-verksamheten. Motionärerna anför att de eftersträvar ett modernt public service-tänkande, där public service ska betraktas som en del av programutbudet och inte ses som en konkurrerande verksamhet. Utgångspunkterna för den programverksamhet som ska finansieras med offentliga medel bör enligt motionärerna formuleras på följande sätt.

- Public service-uppdragets kärna är att underlätta demokratins arbete genom att bidra till goda förutsättningar för en allsidig samhällsdebatt.
- Offentlig finansiering ska användas för program och verksamheter som kompletterar och bidrar till att utveckla programutbudet i dess helhet, både innehållsmässigt och kvalitetsmässigt.
- Public service-programmen ska komma alla till del. Offentligt finansierade program måste präglas av god kvalitet. Nyhets- och samhällsprogrammen ska präglas av saklighet och opartiskhet.
- Den redaktionella självständigheten och mångfalden är grundläggande.

Motionärerna anser bl.a. att radio och TV i allmänhetens tjänst ska koncentrera sig på att erbjuda ett programutbud inriktat på hög kvalitet som avgränsas mot vad andra aktörer erbjuder. På det viset uppnås största möjliga sammantagna mångfald och utbud för publiken. Programmen ska komma alla till del, vilket inte betyder att de måste nå så många tittare som möjligt vid varje givet tillfälle. Utbudet ska bidra till att vitalisera svenskt kulturliv och ge fler aktörer en möjlighet att nå en publik. Staten har att ange vilka uppgifter som ska anses nödvändiga, även om de inte är kommersiellt bärkraftiga. Till sådana uppgifter kan höra dramatiseringar ur det svenska kulturarvet eller det moderna kulturlivet, program för minoriteter, nyhetsrapportering som annars inte kommer till stånd samt andra högkvalitativa program gentemot olika målgrupper.

Motionärerna bakom motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 1 och Kr366 (fp) yrkande 2 framhåller bl.a. att radion och televisionen är medier med stor genomslagskraft. Vidare anför de att radions och televisionens betydelse som förmedlare av kultur- och samhällsliv, inte minst för unga människor, är mycket stor samt att utbudet i public service-kanalerna bör präglas av kvalitet och bildning. Med tanke på det enorma utbudet av lättare underhållning i de kommersiella kanalerna bör public service mer fokuseras på kvalitetsproduktion än vad som är fallet i dag. Breda underhållningsprogram och viss sportbevakning kräver enligt motionärerna inte offentlig finansiering för att produceras och distribueras. I motionerna framhålls slutligen att utbudet av kvalificerade kommenterande program, svenska filmer och pjäser, barnprogram av hög kvalitet bör öka samt att SVT bör ha två rikstäckande, fullbemannade nyhetsredaktioner. Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om inriktningen på den framtida public service-verksamheten av denna innebörd.

Utskottets ställningstagande

Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst har som nämnts i det föregående nyligen lämnat förslag till regeringen om vilka riktlinjer som bör gälla för public service-verksamheten efter utgången av nuvarande tillståndperiod. Kommittén anser bl.a. att utvecklingen inom området inte på något avgörande sätt har ökat mångfalden i det svenska radio- och TV-utbudet. Kommersiell radio och TV har bidragit till ett större utbud inom vissa genrer men utbudets omfattning har ökat mer än mångfalden. Kommittén anser därför att det även i fortsättningen finns ett stort behov av en oberoende radio- och TV-verksamhet som genom sitt särskilda uppdrag kan fokusera på hela publikens skiftande behov utan att ta kommersiella hänsyn (bet. s. 140 f.).

Utskottet konstaterar att det på flera punkter finns en överensstämmelse mellan kommitténs och motionärernas synsätt. Som exempel kan nämnas att kommittén i sitt betänkande betonar

- att public service-företagens verksamhet ska bedrivas självständigt,
- att en mångfald av program ska erbjudas,

- att all programverksamhet ska präglas av en ambition om hög kvalitet,
- att uppdraget innebär ett särskilt ansvar för den svenska kulturen och
- att programutbudet ska vara tillgängligt för hela publiken.

I andra avseenden råder det emellertid en motsättning mellan kommitténs och motionärernas synsätt. Det gäller t.ex. förslaget i Moderaternas motioner att public service-företagen ska koncentrera sitt programutbud och avgränsa det mot vad andra aktörer erbjuder. Det gäller också Folkpartiets förslag som syftar till att breda underhållningsprogram och viss sportbevakning inte behöver produceras och distribueras inom public service-företagen. Slutligen gäller det Moderaternas förslag att SVT och SR ska sälja ut programkanaler och att UR i sin helhet ska avyttras, frågor som behandlas i ett senare avsnitt i detta betänkande.

Här begränsar sig utskottet till att uttala sin sympati för det synsätt på radio och TV i allmänhetens tjänst som majoriteten i den parlamentariska kommittén kommit fram till och som redovisats i stark förkortning ovan. Regeringen avser att – efter sedvanligt remissförfarande – lämna förslag till riksdagen om den framtida public service-verksamheten. Riksdagen bör inte föregripa regeringens ställningstagande.

Motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 5, 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 1, K227 (m) yrkande 4 och Kr366 (fp) yrkande 2 avstyrks därmed.

Utförsäljning av programkanaler

Utskottets förslag i korthet

Motionsförslag om utförsäljning av en av SVT:s och två av SR:s programkanaler samt UR avslås av riksdagen.

Motionerna

I motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 2 och K227 (m) yrkande 1 föreslås att en av SVT:s och två av SR:s kanaler ska privatiseras. Genom att koncentrera uppdraget på det sättet förbättras möjligheterna för företagen att göra kvalitetsprogram. Vidare bör UR privatiseras.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har vid flera tillfällen avslagit yrkanden som syftar till utförsäljning av delar av public service-företagen. Nu liksom tidigare anser utskottet att public service-verksamheten har ett stort värde. Enligt uppgift har ungefär en tredjedel av den svenska TV-publiken enbart tillgång till SVT:s och TV 4:s sändningar, medan ungefär en fjärdedel av publiken har enbart tillgång till SR:s sändningar¹⁰. Ett förverkligande av motionärernas

¹⁰ Radio och TV i allmänhetens tjänst (SOU 2005:1) s. 96.

förslag skulle således innebära en väsentlig minskning av mångfalden i utbudet för en stor del av befolkningen. Motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 2 och K227 (m) yrkande 1 bör avslås av riksdagen.

Renodling av Utbildningsradion

Utskottets förslag i korthet

Två motionsförslag om att UR:s verksamhet ska renodlas och att dess förlagsverksamhet ska läggas ut på andra förlag avstyrks.

Jämför reservation 4 (fp) och särskilt yttrande 1 (m).

Bakgrund

Vid tillkomsten av UR fick bolaget i uppdrag att producera ljud- och bildprogram för olika delar av utbildningsväsendet. I uppdraget ingick även att företaget skulle kunna framställa studiematerial i anslutning till programproduktionen¹¹.

I proposition 2000/01:94 Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 lade regeringen fram förslag rörande public service-företagens kärnverksamhet, kompletterande verksamhet och sidoverksamhet som riksdagen därefter godkände¹².

Ett exempel på kompletterande verksamhet är att företagen använder sig av andra medier såsom Internet. Principerna för opartiskhet, saklighet, omsorg om demokratiska värden och frihet från kommersiell finansiering ska även tillämpas på kompletterande verksamhet. TV-avgiftsmedel ska i första hand finansiera programföretagens kärnverksamhet, men även kompletterande verksamhet bör ha denna finansiering.

Exempel på sidoverksamhet som programföretagen bör kunna bedriva är försäljning av program, uthyrning av lokaler, personal och utrustning. Sidoverksamheter ska bära sina kostnader utan att TV-avgiftsmedel riskeras och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Programföretagen bör inte bedriva sidoverksamheter som kan skada kärnverksamheten eller som kan uppfattas strida mot de principer som kärnverksamheten ska uppfylla. Av detta skäl bör programföretagen inte bedriva publicistisk verksamhet annat än inom ramen för kärnverksamheten eller som kompletterande verksamhet.

Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst har inte föreslagit några förändringar på denna punkt (SOU 2005:1 s. 162–163).

¹¹ Prop. 1975/76:110 s. 123 f., bet. UbU 1976/77:8, rskr. 1976/77:46.

¹² Prop. 2000/01:94 s. 65 f., bet. 2000/01:KrU8. rskr. 2000/01:268.

Motionerna

I två motioner, 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 8 och Kr366 (fp) yrkande 10 föreslås att UR:s uppdrag ska renodlas och enbart gälla produktion av program med tydligt utbildningssyfte och att företaget således inte ska ägna sig åt förlagsverksamhet. Produktionen av läromedel bör i stället läggas ut på andra förlag efter upphandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inhämtat att UR:s förlag, som fick en ny inriktning 2002, hanterar olika typer av texter, t.ex. lärarhandledningar som är nödvändiga komplement till programmen. Förlaget inordnades i programverksamheten som en kompletterande verksamhet och ingår organisatoriskt i UR:s marknadsavdelning. UR ger ut ett antal produkter i anslutning till programprojekt. I projekten ingår tryckt text, radio- och TV-program och webbsidor som integrerade delar av en pedagogisk helhet. UR:s språkhäften är nödvändiga komplement till radio- och TV-programmen. De etersända programmen, det tryckta materialet och webbsidorna har således ett nära samband sinsemellan. Vid behov samarbetar UR med kommersiella läromedelsförlag.

Utskottet konstaterar att den publicistiska verksamhet som UR bedriver är av kompletterande art. Det finns inte något skäl för riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motionsförslagen. Motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 8 och Kr366 (fp) yrkande 10 avstyrks.

Riktlinjer för programverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Samtliga motionsförslag om riktlinjer för public service-företagens programverksamhet bör avslås av riksdagen med hänvisning till att regeringens fortsatta beredning av frågan bör avvaktas. Utskottet understryker att de tre public service-företagen har ett särskilt ansvar för att deras programutbud är tillgängligt även för funktionshindrade. Utskottet anser därför att stora krav kan och bör ställas på SR, SVT och UR på förbättringar för denna publikgrupp. Eftersom funktionshindren varierar är det nödvändigt att företagen även fortsättningsvis arbetar på bred front för att t.ex. syn- och hörselskadade och döva i ökad utsträckning ska kunna ta del av programmen på bästa möjliga sätt.

Jämför reservationerna 5 (m), 6 (fp), 7 (kd) och 8 (c) samt särskilt yttrande 2 (c).

Gällande riktlinjer för programverksamheten

Riksdagens beslut våren 2001 om sändningstillstånden för SR, SVT och UR innebar bl.a. att förslag till riktlinjer för programverksamheten godkändes. Till de tillstånd som regeringen därefter utfärdade för de tre programföretagen har fogats en rad villkor som rör innehållet i sändningarna. Regeringen utfärdar årligen även särskilda anslagsvillkor.

Följande exempel på anslagsvillkor och villkor för sändningstillstånden är av betydelse för de motionsförslag som är aktuella i detta sammanhang.

- Företagen ska erbjuda ett mångsidigt programutbud som kännetecknas av hög kvalitet i alla programgenrer. Sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt. Företagen ska ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.
- Det ska finnas en mångfald i nyhetsutbudet och samhällsbevakningen, vilket bl.a. innebär att SVT:s nyhetsverksamhet ska bedrivas så att de olika självständiga nyhetsredaktionerna inom företaget oberoende av varandra kan fatta beslut med skilda perspektiv.
- Public service-företagens kulturansvar ska vara ett prioriterat område.
- Funktionshinderades behov ska beaktas och företagens insatser för att göra programmen tillgängliga ska öka. Minst 50 % av SVT:s sändningstid för förstagångssändningar med svenskt ursprung bör vara textad vid utgången av tillståndsperioden. Det ska vara ett mål för SVT att under tillståndsperioden erbjuda uppläst textrensa. Inriktningen på SVT:s programverksamhet för döva ska vara att sända främst nyheter, information och kulturprogram på teckenspråk. Barn och ungdomar ska särskilt prioriteras. SVT:s produktionsanläggningar för programverksamhet för döva i Leksand ska användas i minst samma utsträckning som under 2001 också i den fortsatta verksamheten.
- Programföretagen ska beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Insatserna på detta område ska öka. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib ska inta en särställning.
- Hela landet ska speglas i programverksamheten. SR och SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för mångfald och självständigt beslutsfattande även på regional och lokal nivå. Den regionala och lokala organisationen ska utformas och ges tillräckliga resurser så att förhållanden i hela landet kan speglas. Den andel av allmänproduktionen i SR:s och SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska under tillståndsperioden uppgå till minst 55 %. Den andel av resurserna för allmänproduktion som förbrukas av enheterna utanför Stockholm ska behållas på minst 2001 års nivå. Omfattningen av utomstående medverkan och frilansmedverkan av olika slag i programproduktionen ska för alla tre programföretagen fortsatt hållas på en hög och jämn nivå. Utläggningar av produktion ska för SVT:s del uppgå till högst 2001 års nivå. SR ska under tillståndsperioden sträva efter att öka antalet produktionsutläggningar.

Förslag till nya riktlinjer för programverksamheten

Här återges ett antal citat från betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndsperiod (SOU 2005:1). Citaten speglar kommitténs förslag till riktlinjer för public service-företagens programverksamhet under nästa tillståndsperiod.

Styrningen av public service-verksamheten (s. 147–148)

De villkor som formuleras bör enligt vår uppfattning fokusera på vad som ska åstadkommas, inte på hur det ska genomföras.

Våra förslag innebär att programföretagen ges ett stort ansvar att själva driva verksamheten så att målsättningarna i public service-uppdraget kan uppfyllas.

Kulturansvar (s. 189)

Vi anser att de riktlinjer som nu gäller bör vara vägledande för programföretagen också i fortsättningen. De bör dock kunna formuleras tydligare. I grunden bör uppdraget på kulturområdet omfatta tre perspektiv:

– Programföretagen ska bevaka, spegla och kritiskt granska händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder.

– Programföretagen ska själva och i samarbete med utomstående producenter och utövare i det svenska kulturlivet svara för en omfattande produktion av kulturprogram i vid mening på det svenska språket.

– Programföretagen ska göra föreställningar, konserter och andra kulturhändelser tillgängliga för hela publiken genom samarbeten med kulturinstitutioner och fria kulturproducenter inom skilda områden i hela Sverige.

Vi utgår från att programföretagen liksom i dag kommer att fortsätta ge kulturområdet en betydande plats i det samlade programutbudet. Några kvantitativa krav bör dock inte formuleras. SVT bör under kommande tillståndsperiod liksom hittills ta ett särskilt ansvar för och bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion.

Barn och unga (s. 198)

Kommittén anser att det är av stor betydelse att public service-företagen fortsätter att vara en förebild vad gäller program riktade till barn och unga och även fortsätter att låta barn och ungdomar själva medverka i programmen.

Nyheter i SVT (s. 204)

Kommittén anser att redaktionell självständighet är en förutsättning för att motverka en likriktning av nyhetsverksamheten. Det är av stor vikt att förändringar i nyhetsorganisationen inte leder till att de redaktionella bedömningarna centraliseras. Vår bedömning är att nuvarande riktlinjer på området är ändamålsenliga och bör gälla också i fortsättningen. De journalistiska beslut som fattas på de olika redaktionerna ska ske självständigt och syfta till att ge den allsidiga information medborgarna behöver för att orientera sig och ta ställning i samhälleliga frågor. Det ska finnas stort utrymme för fördjupning, analys och förklaringar

av sammanhang. I de fall redaktionerna rapporterar om samma nyhet bör de sträva efter att belysa händelsen ur olika perspektiv och låta olika röster komma till tals.

Speglning av hela landet (s. 221)

Vi utgår från att programföretagen i fortsättningen kommer att klara att upprätthålla en hög andel allmänproduktion, men föreslår att kravet att 55 procent av allmänproduktionen ska ske utanför Stockholm kvarstår. Vi anser emellertid inte att man i regelverket på förhand bör avgöra resursfördelningen mellan Stockholm och övriga landet. Det skulle kunna uppfattas som ett hinder för produktivitetsoökningar, något som bör gälla alla delar i företaget.

Vi föreslår vidare att en allmän målsättning för programverksamheten i alla tre programföretag formuleras. Ett övergripande mål bör enligt vår mening vara att all programverksamhet ska präglas av ett perspektiv där förhållanden i hela Sverige kan speglas så att programutbudet därmed kan upplevas som relevant av människor i alla miljöer. Programföretagen ska säkerställa att organisationen utformas med syfte att möjliggöra en hög närvaro ute i landet av medarbetare med kunskap om de olika regionerna, vilket är en förutsättning för att det övergripande målet om speglning av hela Sverige ska uppfyllas.

Programföretagen bör ges i uppdrag att, i linje med vad kommittén föreslår i kapitel 6, vid inledningen av den kommande tillståndsperioden formulera konkreta riktlinjer för verksamheten som syftar till att uppfylla kravet att i all programverksamhet spegla hela landet.

Utomståendes medverkan, produktionsutläggningar, samarbeten och inköp (s. 222)

Vi anser att riktlinjerna på detta område bör förtydligas. Sedan en längre tid har kraven enbart riktats mot produktionsvolymen, antingen att företagen ska öka andelen utomstående, produktionsutläggningar och inköp eller att omfattningen ska ligga på samma nivå som tidigare. Vi tror att en målformulering som tar sikte på vad som bör känneteckna programverksamheten är mer ändamålsenlig.

För det första bör enligt vår mening en generell målsättning på området vara att programföretagen ska främja mångfald i all programverksamhet genom en stor variation när det gäller programproduktion utanför den egna verksamheten. Det är också viktigt att programföretagen generellt sett har en omfattande medverkan av personer utanför företagen. Regelverket bör dock inte peka ut exakt hur stor denna andel ska vara. Omfattningen bör kunna variera över tid, men inte i sådan omfattning att mångfalden eller programföretagens egen kompetens riskerar att urholkas.

För det andra är det viktigt att det märks att också produktion som görs av utomstående, av enskilda producenter eller av produktionsbolag, håller public service-klass när det gäller variation i innehållet och hög kvalitet.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder (s. 241)

Funktionshindrades möjligheter att tillgodogöra sig public service-företagens utbud bör fortsatt vara en prioriterad fråga och ambitionsnivån bör höjas. Målet bör på längre sikt vara att hela utbudet i möjligaste mån görs tillgängligt för alla medborgare och på kort och medellång sikt att tillgängligheten fortsätter att förbättras. Med denna målsättning klar-

gjord vill kommittén överlåta åt programföretagen att närmare avgöra hur arbetet ska bedrivas i praktiken. Detsamma gäller det konkreta arbetet med att integrera funktionshindersperspektivet i verksamheten. Kommittén förutsätter att arbetet redovisas tydligt.

Språkliga och etniska minoriteter (s. 255)

I den proposition som föregick nuvarande public service-uppdrag anför regeringen att programföretagen bör ta hänsyn till det faktum att även jiddisch har status som minoritetsspråk i Sverige. Kommittén delar den uppfattningen.

— — —

Kommittén anser att språkliga och etniska minoriteters tillgänglighet till public service även fortsättningsvis bör vara ett prioriterat område och att målsättningen bör vara att tillgängligheten ska fortsätta att förbättras. Detta kan göras på många olika sätt, exempelvis genom förändrade sändningstider, bättre utnyttjande av den digitala tekniken eller företagens webbplatser. Det bör vara programföretagen som bestämmer den närmare inriktningen på hur detta kan ske. Programföretagen bör även kontinuerligt följa utvecklingen i andra länder för att kunna ta till sig goda exempel.

Skrivelse från SVT

SVT har överlämnat en skrivelse till utskottet om kravet på textning av förstagångssändningar. Skrivelsen återfinns i *bilaga 2* i detta betänkande.

Av skrivelsen framgår bl.a. att 40 % av förstagångssändningarna med svenskt ursprung textades under 2004. I slutet av året uppgick andelen textade program till 50 %. SVT har i planeringen av insatserna för textning utgått från att denna nivå ska kunna upprätthållas för 2005 på årsbasis med den omfattning av sändningstiden i SVT 1 och SVT 2 som gällde under 2004.

Från årsskiftet sänder den digitala programkanalen SVT 24 under vardagarna från olika arrangemang, seminarier m.m. parallellt även i den analoga programkanalen SVT 2. Vidare sänds SVT 24:s digitala nattsändningar parallellt i den analoga programkanalen SVT 1.

SVT beräknar att de utökade sändningarna i SVT 1 och SVT 2 kommer att uppgå till ca 2 000 timmar på årsbasis. Denna ökning av utbudet kommer att leda till att den nivå för textning av svenska program i förstasändning som anges i sändningstillståndet inte kommer att kunna uppnås under 2005, även om insatserna för att öka textningen ökar ytterligare.

När en utvärdering ska göras av hur SVT uppfyllt angivna mål i sändningstillståndet är det enligt programföretaget rimligt att parallellsändningarna av SVT 24 i SVT 1 och SVT 2 nattetid resp. dagtid exkluderas från det totala antalet sända timmar. Skulle så inte kunna ske ser SVT som enda lösning att upphöra med parallellsändningarna för att säkerställa att nivån 50 % kan uppnås under 2005 och 2006.

Motionerna

En rad motionsyrkanden har väckts rörande riktlinjerna för programverksamheten hos de tre programföretagen. Följande uppställning anger vilka områden som berörs. För ett närmare studium av innehållet i yrkandena hänvisas till de aktuella motionerna.

Motion	Yrkandets syfte	Gällande bestämmelser
Ett mångsidigt utbud av hög kvalitet		
<i>Demokratiska värden</i>		
2003/04:Kr281 (fp) yrk. 3	Reglerna för public service-företagen bör ses över så att de inte bidrar till antisemitism och islamofobi.	Programverksamheten ska enligt 6 kap. 1 § radio- och TV-lagen (1996:844) präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer samt principen om alla människors lika värde.
2004/05:Kr261 (fp) yrk. 3		
<i>Mediets genomslagskraft</i>		
2003/04:Ub517 (kd) yrk. 5	En ljudsignal bör föregå SVT:s program med våldsinslag.	SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmets ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen. SVT bör ägna stor uppmärksamhet åt sättet att skildra våld i nyhetsprogram och andra program som informerar publiken om det faktiska våld som förekommer (SVT:s sändningstillstånd).
Mångfald i nyhetsutbud och samhällsbevakning		
2003/04:K444 (m) yrk. 9	SVT bör ha två självständiga nyhetsredaktioner så länge företaget förfogar över dagens kanaler.	Nyhetsverksamheten i SVT ska bedrivas så att en mångfald i nyhetsurval, analyser och kommentarer kommer till uttryck i olika program. Nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska ha olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter (SVT:s sändningstillstånd). SVT:s nyhetsverksamhet ska bedrivas så att de olika självständiga redaktionerna inom företa-
2004/05:K227 (m) yrk. 8		

Motion	Yrkandets syfte	Gällande bestämmelser
		get oberoende av varandra kan fatta beslut med skilda perspektiv (SVT:s anslagsvillkor).
2003/04:Kr344 (s)	Rapportering av EU-frågor bör ökas.	Se kommentar ovan!
2004/05:Kr251 (c)	Sändningar från Sveriges riksdag bör gå i repris kvällstid.	Se kommentar ovan!
Kulturansvar		
<i>TV-teater</i>		
2003/04:Kr313 (m)	Förutsättningar bör skapas för att SVT åter ska kunna visa TV-teater.	SVT ska i sin roll som kulturbärrare fortsatt vidga och fördjupa sitt kulturansvar (SVT:s sändningstillstånd).
<i>SVT:s musikutbud</i>		
2003/04:Kr377 (s)	SR:s musikutbud i allmänhet bör anpassas till äldre lyssnarkategoriernas behov och breddas.	Se kommentar ovan!
2004/05:Kr397 (s)	SR:s ansvar för ett varierat musikutbud för hela svenska folket bör förtydligas.	Se kommentar ovan!
<i>TV-gudstjänster</i>		
2003/04:Kr386 (kd) yrk. 4	TV-gudstjänsterna bör sändas från kyrkor.	Förkunselprogram med ut-sändningar från olika samfund
2003/04:Kr326 (c) yrk. 33		redovisas i SVT:s public service-redovisning under rubriken Kulturlivet i hela landet.
2004/05:Kr225 (c)		
<i>Andakter i radio och TV</i>		
2004/05:Kr241 (c)	Utbudet av andakter bör öka.	
Tillgänglighet för funktionshindrade		
<i>SVT:s programtextning</i>		
2003/04:Kr310 (fp)	Det är angeläget att snabbt nå upp till nivån 50 % textade program och att på sikt även höja ambitionsnivån.	Minst 50 % av sändningstiden för förstagångssändningar med svenskt ursprung bör vara textad vid utgången av tillståndspe-rioden
2004/05:Kr323 (fp)		(SVT:s sändningstillstånd).
2003/04:Kr326 (c) yrk. 35	Textningen bör förbättras och mer än 50 % bör textas.	

Motion	Yrkanets syfte	Gällande bestämmelser
2003/04:Kr386 (kd) yrk. 6	Det är viktigt att nyhets- och samhällsprogram textas. Utvecklingen av programtextningen bör säkerställas.	
<i>Störande bakgrundsljud</i>		
2002/03:Kr326 (c) yrk. 34	SVT och SR bör minska störande bakgrundsljud i sina sändningar.	SR och SVT ska beakta funktionshindrades behov (SR:s och SVT:s sändningstillstånd).
<i>Sändningar på teckenspråk</i>		
2003/04:Kr342 (s)	Program på teckenspråk och program som teckentolkas bör prioriteras när SVT övergår till digitala sändningar.	Inriktningen på programverksamheten för döva ska vara att sända främst nyheter, information och kulturprogram på teckenspråk. Barn och ungdomar ska särskilt prioriteras (SVT:s sändningstillstånd).
<i>Uppläst textremsa m.m.</i>		
2003/04:Kr326 (c) yrk. 36	Regeringen bör säkerställa uppläsning av textremsa.	Ett mål för SVT ska vara att uppläst textremsa kan erbjudas under tillståndsperioden (SVT:s sändningstillstånd).
<i>Bättre tillgänglighet för funktionshindrade</i>		
2003/04:Kr359 (fp) yrk. 4	Försök bör göras med syntolkning. Störande bakgrundsljud bör undvikas.	Se kommentarer ovan!
2004/05:Kr366 (fp) yrk. 6	Utbudet av program på teckenspråk bör minst fördubblas under kommande avtalsperiod.	
2003/04:Kr225 (m)	SVT:s sändningar bör göras tillgängliga genom uppläst textremsa, teckentolkning och program på teckenspråk.	Se kommentarer ovan!
Program för språkliga och etniska minoriteter		
2003/04:Kr224 (kd)	En uppföljning bör göras av public service-företagens fördelning av resurser och sändningstider för erkända etniska minoritetsgrupper i landet.	SR, SVT och UR ska beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Företagens insatser på detta område ska öka under tillståndsperioden jämfört med år 2001. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och

Motion	Yrkandets syfte	Gällande bestämmelser
		romani chib ska inta en särställning (SR:s, SVT:s och UR:s sändningstillstånd).
Speglings av hela landet		
2003/04:Kr378 (s)	SVT:s regionala bevakningsuppdrag bör förtydligas och fördjupas, vilket kräver bättre regional organisation.	SVT ska ha en decentraliserad organisation med en sådan uppbyggnad att goda förutsättningar skapas för mångfald och självständigt beslutsfattande även på regional nivå och att förhållanden i olika delar av landet kan speglas och representeras i programutbudet (SVT:s anslagsvillkor).
2003/04:Kr343 (s)	SR:s och SVT:s organisationer bör decentraliseras för att garantera mångfald och för att spegla förhållandena i hela landet.	Se kommentar ovan!
2004/05:Kr398 (s)	Minst 55 % av SVT:s och SR:s sändningar ska produceras utanför Stockholm och distriktsverksamheten ska ha erforderliga produktionsresurser. Om målet inte uppfylls bör en av SVT:s kanaler placeras utanför Stockholm.	Den andel av allmänproduktionen inom SR:s och SVT:s riks-sändningar som produceras utanför Stockholm ska under tillståndsperioden uppgå till minst 55 %. Den andel av resurserna för allmänproduktion som förbrukas av enheterna utanför Stockholm ska behållas på minst 2001 års nivå (SR:s och SVT:s anslagsvillkor).
2003/04:Kr386 (kd) yrk. 5	Public service-företagen måste leva upp till kraven på produktion och sändning av lokala program.	Se kommentarerna ovan!
2004/05:Kr292 (c)	SVT bör ha en nationell nyhetsredaktion utanför Mälardalsområdet.	Nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska ha olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter (SVT:s sändningstillstånd). SVT:s nyhetsverksamhet ska bedrivas så att de olika självständiga redaktionerna inom företa-

Motion	Yrkanets syfte	Gällande bestämmelser
		get oberoende av varandra kan fatta beslut med skilda perspektiv (SVT:s anslagsvillkor).
2004/05:Kr406 (s)	Programverksamheten för och med döva bör ligga kvar vid Västanviks folkhögskola i Leksand.	Produktionsanläggningarna för programverksamhet för döva i Leksand ska användas i minst samma utsträckning som under år 2001 också i den fortsatta verksamheten (SVT:s anslagsvillkor).
2003/04:Kr266 (c)	En av SVT:s kanaler bör regionaliseras.	
2004/05:Kr344 (fp)	En av SVT:s kanaler bör flyttas till Göteborg.	
2004/05:Kr240 (m)	Omfattningen av utomståendes medverkan och frilansmedverkan i SVT:s programproduktion bör öka.	Omfattningen av utomståendes medverkan och frilansmedverkan av olika slag i programproduktionen ska hållas på en hög och jämn nivå (SVT:s sändningstillstånd).
Förslag till nya riktlinjer		
<i>Idrott</i>		
2004/05:Kr204 (c)	SVT bör visa all sorts idrott. Damidrott, handikappidrott etc. har kommit i skymundan för de stora idrotterna.	
<i>Hållbarhet</i>		
2004/05:MJ510 (fp, c, kd, mp) yrk. 5	SVT:s sändningstillstånd bör inbegripa ett hållbarhetsmål.	
<i>Program för särskilda grupper</i>		
2003/04:Kr286 (s) yrk. 2, 2003/04:Kr353 (mp, fp, v, c)	Public service-företagen bör utveckla program för HBT-gruppen.	

Utskottets ställningstagande

Som redovisats i det föregående har Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst uppehållit sig vid hur den anser att public service-företagens framtida riktlinjer ska utformas samt lämnat en rad förslag i detta hänseende. En bärande tanke i kommitténs arbete har varit att programföretagen ska få ett stort ansvar att själva driva verksamheten så att målsättningarna i deras uppdrag kan uppfyllas. Denna utgångspunkt innebär en lägre detaljeringsgrad av riktlinjerna i framtiden. Utskottets generella uppfattning är

att remissorganens synpunkter och regeringens fortsatta beredning av frågan bör avvaktas och att riksdagen således inte bör bifalla här aktuella motionsförslag om kommande riktlinjer.

Trots denna inställning från utskottets sida finns det skäl att dröja vid de motionsförslag som rör funktionshinderades behov och möjlighet att ta del av programutbudet. Av motionsbeskrivningarna i tabellen ovan framgår att en rad yrkanden gäller förbättringar i olika avseenden för denna publikgrupp. SR, SVT och UR har självklart ett särskilt ansvar för att deras programutbud ska vara tillgängligt även för den del av publiken som har olika former av funktionsnedsättning. Enligt utskottets uppfattning bör stora krav ställas på de tre programföretagen. Eftersom funktionshindren varierar är det nödvändigt att företagen även fortsättningsvis arbetar på bred front för att t.ex. syn- och hörselskadade och döva i ökad utsträckning ska kunna ta del av programmen på bästa möjliga sätt.

SR, SVT och UR har i sina public service-redovisningar belyst de insatser som gjorts hittills under innevarande tillståndperiod. Enligt Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst tyder mycket på att de uppsatta mål som anges i sändningstillstånden och anslagsvillkoren kommer att uppnås under den tid som återstår av tillståndperioden. Programföretagens arbete för ökad tillgänglighet för funktionshinderade sägs gå i rätt riktning. Exempelvis kommer SVT enligt uppgift att nå det uppsatta målet att texta 50 % av de svenskspråkiga sändningarna före tillståndperiodens slut. Vidare kommer enligt SVT tjänsten ”uppläst textremsa”, som riktar sig främst till synskadade, att introduceras. SR arbetar kontinuerligt med att förbättra hörbarheten i sina sändningar på olika sätt. Alla programföretagen använder sig av ny teknik för att förbättra tillgängligheten, exempelvis genom att lägga ut material och information om utbudet på sina webbplatser¹³.

Utskottet, som under en lång följd av år engagerat sig i dessa frågor, noterar att väsentliga framsteg har gjorts vid de tre programföretagen för att funktionshinderade ska kunna tillgodogöra sig public service-utbudet. Samtidigt både kan och bör mer göras för att ytterligare förbättra tillgängligheten. Utskottet är emellertid inte berett att föregripa resultatet av regeringens beredning av public service-frågorna genom att precisera några krav då det gäller funktionshinderades tillgång till programutbudet. I stället begränsar sig utskottet till att understryka vikten av att det klart ska framgå av kommande sändningstillstånd att de tre programföretagens verksamhet ska präglas av tillgänglighetsaspekten och funktionshinderades behov. Det finns flera olika vägar att gå för att ytterligare höja ambitionsnivån inom de tre företagen. Ett sätt skulle kunna vara att de anställda inom företagen i interna och externa utbildningar i ökad grad uppmärksammas på de problem som finns och de önskemål som handikappförbunden för fram. Ett annat sätt att få såväl publik som anställda vid programföretag och produktionsbolag

¹³ SOU 2005:1 s. 240.

medvetna om problemen är att funktionshindrade i högre utsträckning än nu medverkar i programmen. Givetvis bör företagen dessutom även i fortsättningen satsa på att producera program om och för funktionshindrade.

Med stor sannolikhet kommer den tekniska utvecklingen, bl.a. den digitala sändningstekniken, att innebära att förbättringar kan göras och att nya mål kan sättas upp när de hittillsvarande har uppnåtts. Sändningstekniken kan exempelvis komma att få betydelse för ljudkvaliteten i både radio och TV, vilket skulle vara positivt även för många normalhörande. Även syntolkning är en sådan tjänst som skulle kunna utvecklas. Slutligen skulle webbaserade tjänster som vänder sig speciellt till olika handikappgrupper kunna utvecklas ytterligare.

Utskottet anser sig kunna utgå från att regeringen i sitt fortsatta beredningsarbete inför den väntade public service-propositionen beaktar vad utskottet här har anfört.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Kr224 (kd), 2003/04:Kr225 (m), 2003/04:Kr266 (c), 2003/04:Kr281 (fp) yrkande 3, 2003/04:Kr286 (s) yrkande 2, 2003/04:Kr310 (fp), 2003/04:Kr313 (m), 2003/04:Kr326 (c) yrkandena 33–36, 2003/04:Kr342 (s), 2003/04:Kr343 (s), 2003/04:Kr344 (s), 2003/04:Kr353 (mp, fp, v, c) yrkande 2, 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 4, 2003/04:Kr377 (s), 2003/04:Kr378 (s), 2003/04:Kr386 (kd) yrkandena 4–6, 2003/04:K444 (m) yrkande 9, 2003/04:Ub517 (kd) yrkande 5, Kr204 (c), Kr225 (c), Kr240 (m), Kr241 (c), Kr251 (c), Kr261 (fp) yrkande 3, Kr292 (c), Kr323 (fp), Kr344 (fp), Kr366 (fp) yrkande 6, Kr397 (s), Kr398 (s), Kr406 (s), K227 (m) yrkande 8 och MJ510 (fp, c, kd, mp) yrkande 5.

Med anledning av den skrivelse från SVT som inkommit till utskottet och som rör kravet på textning i förstagångssändningarna vill utskottet anföra följande.

SVT 24 är en digital temakanal inriktad på nyheter, samhällsprogram och sport. Programkanalen sänder dygnet runt alla årets dagar. För att TV-publiken ska kunna följa SVT 24:s digitala sändningar krävs en avkodare, även kallad digitalbox. Sedan årsskiftet parallellsänds delar av SVT 24:s utbud i programkanalerna SVT 1 och SVT 2. Det framgår av SVT:s skrivelse att företaget inte avser att texta de parallellsända programmen. Därmed kommer SVT inte att leva upp till kravet i sändningstillståndet, som innebär att minst 50 % av sändningstiden för förstagångssändningar med svenskt ursprung bör vara textad år 2006 (regeringsbeslut 2005-02-10).

Utskottet vill understryka att SVT är ett självständigt företag som självt beslutar om sin verksamhet inom de ramar som fastlagts av riksdag och regering. De riktlinjer som gäller för företaget finns angivna i sändningstillståndet som gäller t.o.m. 2006. Denna utgångspunkt är principiellt viktig vid bedömningen av public service-företagens verksamhet. Likväl anser sig utskottet vara oförhindrat att med anledning av SVT:s skrivelse anföra följande.

Enligt utskottets uppfattning ligger det ett betydande värde i att även den del av TV-publiken som endast kan ta emot sändningarna i SVT 1 och SVT 2 nu har fått möjlighet att under vardagar och nattetid även ta del av SVT 24:s utbud som i hög grad inriktas på politik, samhälle och kultur. Hela TV-publiken har därmed fått tillgång till en ny TV-tjänst och kan följa direktsändningar från debatter, frågestunder i riksdagen, utskottsutfrågningar, föreläsningar, principiellt intressanta rättegångar m.m. i programkanalerna SVT 1 och SVT 2.

Det totala utbudet av program med svenskt ursprung som sändes 2004 uppgick till 3 780 timmar, varav 1 497 timmar eller 40 % textades. Omfattningen av parallellsändningarna beräknas 2005 uppgå till 2 000 timmar, vilket innebär en kraftig ökning av SVT:s svenskspråkiga utbud. Utskottet har mot denna bakgrund förståelse för att SVT anser att denna tillkommande del av programutbudet inte ska ingå i underlaget när andelen textade programtimmar ska beräknas. Det kan tilläggas att denna extratjänst som tittarna nu fått tillgång till inte var aktuell när riksdagen våren 2001 tog ställning till kravet på 50 % textning.

Sammantaget har utskottet funnit att det är rimligt att för innevarande tillståndsperiod undanta parallellsändningarna av SVT 24:s program från textningskravet. Det bör dock understrykas att det är Granskningsnämnden för radio och TV som har i uppdrag att granska programföretagens public service-redovisningar med avseende på om de ger statsmakterna och allmänheten ett tillräckligt underlag för bedömning av hur uppdraget fullföljts.

Sveriges Televisions regionala sändningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå en motion om SVT:s regionala sändningar.

Motionen

I motion 2003/04:Kr312 (s) begärs att staten tydliggör SVT:s ansvar för att hela Sverige ska få tillgång till regionala TV-sändningar. Bakgrunden till motionen är att ett antal hushåll i östra Blekinge inte har möjlighet att ta emot SVT:s regionala sändningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare tillfällen behandlat motionsyrkanden med samma krav som det nu aktuella. Utskottet har förståelse för att det i utbyggnadskedet av det digitala marknätet inte är aktuellt för SVT med ytterligare utbyggnad av det analoga marknätet. Vid föregående riksmöte noterade utskottet med tillfredsställelse att ett avtal hade ingåtts mellan SVT, UR och Teracom. Avtalet innebär att täckningen för regionala sändningar i det digitala nätet kommer att justeras så att hushållen i fortsättningen kommer att

kunna se ”rätt” regionalt program¹⁴. Utskottet förutsätter att det problem som motionären tagit upp kommer att lösas inom överskådlig framtid. Motion 2003/04:Kr312 (s) avstyrks därmed.

Täckningen för Sveriges Radios sändningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att motioner om täckningen för SR:s sändningar i nordvästra Skåne och Södermanland ska avslås av riksdagen. Utskottet konstaterar att slavsändare har installerats i de aktuella områdena samt att det ankommer på SR att bedöma om sändarnätet ska byggas ut ytterligare.

Jämför reservation 9 (m).

Motionerna

I motion 2003/04:Kr223 (m) sägs att boende i Åstorps kommun i den del av Skåne som förr var Kristianstads län inte kan ta emot sändningar från Radio Kristianstad. I stället tvingas de lyssna på Radio Malmöhus och missar därmed nyheter som gäller den egna kommunen. Yrkandet syftar till att bristerna i lokalradios täckning ska avhjälpas.

Av motion Kr260 (fp) framgår att det i vissa delar av Södermanlands län är omöjligt för invånarna att lyssna på radio, trots att de har adekvat mottagarutrusning. Yrkandet syftar till att hela länet ska få möjlighet att ta emot SR:s sändningar.

Utskottets ställningstagande

Enligt tillståndsvillkoren ska SR sända fyra rikstäckande ljudradioprogram, varav ett ska ha regionalt uppdelat innehåll. 99,8 % av den bofasta befolkningen ska kunna ta emot sändningarna. Vissa områden ligger ofrånkomligen i s.k. radioskugga, där radiomottagningen är dålig. Det ankommer på SR att tillsammans med Teracom besluta vilken omfattning sändarnätet ska ha och att bedöma om det är ekonomiskt rimligt att bygga ut det ytterligare.

Utskottet har inhämtat att Åstorp är en av de orter där radiomottagning tidigt visat sig vara problematisk. Därför startades en slavsändare i Vegeholm (10 km från Åstorp) i mitten av 80-talet. Sändaren betjänar bl.a. Åstorps kommun, där invånarna uppges kunna lyssna på lokalradiosändningarna från Sveriges Radio Kristianstad. I Södermanlands län har motsvarande problem enligt SR gällt Gnesta kommun, där invånarna inte har kunnat lyssna på ”rätt” lokalradiostation, dvs. Sveriges Radio Sörmland. Detta problem har nyligen avhjälppts genom att en ny slavsändare har installerats som betjänar Gnesta kommun.

¹⁴ Yttr. 2003/04:KrU3y s. 6.

Motionerna 2003/04:Kr223 (m) och Kr260 (fp) bör inte föranleda något uttalande från riksdagens sida. De avstyrks.

Finansieringen av programföretagens verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslag om den framtida finansieringen av programföretagens verksamhet. Remissorganens synpunkter på de utredningsförslag som nyligen lagts fram och regeringens beredning av frågan bör avvaktas.

Jämför reservationerna 10 (m) och 11 (fp).

Utredningsförslag

I betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Finansiering och skatter (SOU 2005:2) har en särskild utredare lagt fram förslag beträffande vissa frågor om finansieringen och om TV-avgiften m.m.

Här återges några av utredningens förslag i korthet (bet. s. 15–16).

- En medieavgift införs som ska utgöra betalning för rätten att ta del av utsändningar från SVT, SR och UR. Avgiften ska betalas av hushåll, företag, myndigheter m.fl. som innehar en TV-mottagare som kan ta emot utsändningarna från SVT och UR. Den som endast innehar en radiomottagningsapparat ska inte erlägga någon avgift.
- Medieavgiftens storlek beslutas av riksdagen för den period som de tre programföretagen tilldelas sändningstillstånd av regeringen. Avgiften debiteras och uppbärs av RIKAB som även ansvarar för avgiftskontroll.
- Avgifterna ska gå via RIKAB till programföretagen enligt en av riksdagen beslutad fördelningsnyckel (direktfinansiering). Nuvarande system med budgetunderlag till regeringen, förslag av regeringen till riksdagen om tilldelning av medel och därpå följande riksdagsbeslut samt anslagsvillkor slopas. Vissa av anslagsvillkoren infogas i bolagsordningarna. En lag om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst införs och ersätter bl.a. lagen (1989:41) om TV-avgift.

Motionerna

I motion K227 (m) föreslås att avgiftsfinansieringen av public service-företagen ska avskaffas. I stället ska verksamheten finansieras med skattemedel på samma sätt som annan verksamhet vilken befinnas omistlig för allmänheten (yrkande 2).

I två motioner, 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 2 och Kr366 (fp) yrkande 3, föreslås att ett nytt finansieringssystem av public service-verksamheten ska införas. Det nya systemet får inte bygga på skatter eller reklamintäkter, vilket skulle riskera mediernas oberoende ställning. I stället föreslår motionärerna att flera fristående fonder ska bildas för att stödja produktion av

kvalitativa public service-program inom radio, TV och nya medier. Företagen ska ansöka om medel från fonderna för att producera och distribuera kvalitetsprogram. Public service-fonderna ska ge stöd till programproduktion och säkra sådana distributionskanaler att public service-utbudet kan nå publiken. Även kommersiella radio- och TV-stationer, liksom webbplatser, ska kunna få stöd från fonderna. I motion Kr366 (fp) föreslås att fonderna ska finansieras dels genom att staten bygger upp ett grundkapital, dels genom årliga tillskott. Grundkapitalet kan byggas upp genom överföringar av medel från försäljning av statligt ägda företag. Det årliga tillskottet ska komma från intäkter från nätavgifter, intäkter från auktionering av radiofrekvenser och årliga koncessionsavgifter från TV-sändningar.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om finansiering av public service-verksamheten har remitterats. Enligt utskottets uppfattning bör remissorganens synpunkter och regeringens fortsatta beredning av frågan avvaktas. Riksdagen bör således inte nu ta ställning till vilken finansieringsprincip som ska gälla i framtiden för public service-verksamheten. Motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 2, Kr366 (fp) yrkande 3 och K227 (m) yrkande 2 bör avslås av riksdagen.

Sponsringsregler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå en motion med förslag om sponsringsregler. Riksdagen bör inte föregripa regeringens ställningstagande med anledning av utredningsförslag i frågan.

Utredningsförslag

I betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndperiod (SOU 2005:1) finns en utförlig beskrivning av nuvarande sponsringsregler, som föreslås fortsätta att gälla (bet. s. 172 f.). Bland annat sägs att programföretagen bör visa restriktivitet när det gäller omfattningen av den direkta sponsringen. När det gäller den s.k. indirekta sponsringen anser kommittén att det är naturligt att programföretagen ska ha möjlighet att kunna delta i samproduktioner, t.ex. med public service-företag i andra länder och med fristående filmare, där medproducenten fått ett bidrag från någon utomstående. Företagen bör också kunna köpa visningsrätter till program som fått bidrag från utomstående. Innebörden i de uttalanden som kulturutskottet gjorde 1996 bör skrivas in i sändningstillstånden och förtydligas något.

Vidare anser kommittén att programföretagen ska vara skyldiga att redovisa för Granskningsnämnden innehållet i de kontrakt och avtal som används i samband med samarbetsprojekt och köp av visningsrätter. Gransknings-

nämnden har för regeringen påtalat att den haft problem med att få tillgång till de dokument som reglerar förhållandet mellan programföretagen och utomstående producenter. Principen ska enligt kommitténs uppfattning vara att det är Granskningsnämnden som avgör vilket material som behövs för att nämnden ska kunna utföra sitt uppdrag att pröva bestämmelser i sändningstillståndet. I den mån sådant material anses utgöra affärshemligheter får programföretagen ansöka om att Granskningsnämnden sekretessbelägger materialet.

Motionen

I motion Kr400 (s) sägs att så länge omfattningen av SVT:s sponsringsintäkter är relativt blygsam kan sponsringen få fortleva. Villkoret för att företaget ska få tillgodogöra sig sponsringsintäkter bör enligt motionären vara att sponsringsverksamheten utsätts för ingående kontroll och granskning. Alla papper måste finnas på bordet för den granskande instansen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de synpunkter som motionären framfört i hög grad står i överensstämmelse med de slutsatser och förslag som Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst har framfört. Kommitténs förslag och remissinstansernas syn på dem kommer att beredas inom Utbildnings- och kulturdepartementet. Riksdagen bör inte föregripa regeringens ställningstagande i denna fråga. Motion Kr400 (s) avstyrks därför.

Prissättningen på Sveriges Televisions arkivmaterial

Utskottets förslag i korthet

En motion om prissättningen på SVT:s arkivmaterial avstyrks. Frågor om SVT:s arkiv har uppmärksammats av en aktuell utredning och torde komma att beaktas av regeringen i beredningsarbetet inför den kommande public service-propositionen.

Bakgrund

Av SVT:s anslagsvillkor framgår att SVT ska använda TV-avgiftsmedlen för företagets kärnverksamhet, dvs. TV-verksamhet i allmänhetens tjänst. Medlen ska också användas till verksamhet som syftar till att komplettera och stärka kärnverksamheten, exempelvis verksamhet på Internet. Vidare ska sidoverksamheter till SVT:s sändningsverksamhet bära sina kostnader och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheter ska redovisas som egna resultatområden¹⁵.

¹⁵ Jämför prop. 2000/01:94 s. 63 f.

Utredningsförslag

Av betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndsperiod (SOU 2005:1) framgår att SVT i en skrivelse till kommittén föreslagit att företaget ska ges rätt att ta ut avgifter för vissa elektroniska tjänster, t.ex. i samband med att SVT:s programarkiv digitaliseras. SVT:s ambition är att starta en särskild tjänst, SVT Öppet Arkiv, som ska vara möjlig för publiken att ta del av på begäran. Arkivtjänsten skulle innehålla både äldre program och redaktionellt sammanställda paket med inslag från viktiga händelser. SVT nämner Internet och bredband som möjliga distributionsvägar (bet. s. 163).

Kommittén anser att det är av stor betydelse att public service-företagens rika arkiv kan göras tillgängliga för allmänheten men att det samtidigt inte är oproblemiskt hur man utformar ett system för att ta betalt för att göra det tillgängligt. Mot bakgrund av att SR och UR ännu inte har väckt frågan är det kommitténs uppfattning att programföretagen bör återkomma till regeringen med en samlad bedömning av hur arkivfrågan bör hanteras och vilka konsekvenser det skulle få (bet. s. 23).

Motionen

I motion 2003/04:Kr311 (s) sägs att höga kostnader drabbar de kommuner, föreningar m.fl. som beställer kopior ur SVT:s arkiv. Av motionen framgår att en hembygdsförening fått betala ett förhållandevis högt pris för ett 10 minuter långt filmat avsnitt på en videokassett. Hembygdsrörelsen liksom andra folkrörelser och ideella organisationer har därmed i praktiken inte tillgång till SVT:s arkiv, hävdar motionärerna. De föreslår att regeringen ska verka för att principerna för tillgänglighet till och kopiering av material ur SVT:s arkiv för icke-kommersiell användning ska ses över (yrkande 1). Vidare föreslår de att SVT ska tillämpa en icke-kommersiell prissättning för ideella organisationer, kommuner och utbildningsanordnare (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

De kostnader som SVT har för att tillhandahålla material ur arkivet utgörs i huvudsak av upphovsrättsliga ersättningar samt hanterings- och materialkostnader. Som redovisats ovan anger företagets anslagsvillkor att verksamhet av detta slag, s.k. sidoverksamhet, ska bära sina egna kostnader och bedrivs konkurrensneutralt.

Utskottet har inhämtat att SVT inom kort avser att starta den nya tjänsten SVT Öppet Arkiv, som ska innehålla material som är upphovsrättsligt klarerat och som ska vara fritt tillgängligt på samma sätt som gäller för annat material på webben. För närvarande är SVT förhindrat att lägga ut material som ej är upphovsrättsklarat på webben utan att ta betalt för det.

Utskottet noterar att frågor som rör publikens tillgång till public service-företagens arkiv har uppmärksammats av Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst. Utskottet förutsätter att regeringen beaktar denna fråga i sitt beredningsarbete inför den kommande public service-propositionen. Motion 2003/04:Kr311 (s) avstyrks därmed.

Public service-företagens redovisningsmetod

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag om att public service-företagen ska få rätt att redovisningsmässigt behandlas som andra aktiebolag i samhällsfären avstyrks med hänvisning till att frågan inom kort kommer att prövas av regeringen.

Utredningsförslag

Som redovisats i det föregående föreslår Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst en ny metod, s.k. direktfinansiering, för finansiering av public service-företagens verksamhet. Av utredningens betänkande¹⁶ framgår bl.a. att samtliga företag inom public service-koncernen behandlar tilldelade medel som näringsbidrag i inkomstskattehänseende. Bland annat anförs följande (bet. s. 248).

Ett näringsbidrag är enligt 29 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229, IL) ett stöd utan återbetalningsskyldighet som lämnas till en näringsidkare för näringsverksamheten av bl.a. staten eller Europeiska gemenskaperna. Följande gäller enligt inkomstskattelagen vid mottagande av näringsbidrag. Näringsbidrag skall enligt 29 kap. 5 § IL tas upp som (skattepliktig) inkomst om bidraget används för en utgift som skall dras av omedelbart. Sådana utgifter kan exempelvis vara utgifter för material, energikostnader, lönekostnader och lokalhyror. Om näringsbidraget används för att anskaffa en tillgång som skall dras av genom värdeminskningsavdrag, t.ex. teknisk utrustning, skall enligt 29 kap. 6 § IL anskaffningsvärdet minskas med bidraget.

Enligt utredningens bedömning skulle en övergång till direktfinansiering få betydelse för vilka skatteregler som ska tillämpas. Reglerna om näringsbidrag kommer inte längre att vara tillämpliga på de medel som inflyter i verksamheterna.

Vid en övergång till direktfinansiering, som innebär att uppburna medieavgifter betalas direkt till företagen och likställs på så vis med en betalning från kund till företag, kommer företagens avgiftsintäkter inte längre att redovisningsmässigt behandlas som statsbidrag och skattemässigt som näringsbidrag utan som ”vanliga” intäkter. Detta innebär att direktavskrivning av anläggningstillgångar samt löpande kostnadsredovisning av programproduktioner som tillämpas i dag med stöd av reglerna i 29 kap. inkomstskattelagen om näringsbidrag inte längre blir

¹⁶ Radio och TV i allmänhetens tjänst – Finansiering och skatter (SOU 2005:2).

möjlig. De tillgångar som anskaffas när det nya finansieringssystemet har införts måste aktiveras och får skrivas av i enlighet med skattelagstiftningens regler om värdeminskningsavdrag (bet. s. 249).

Motionen

I motion Kr399 (s) framhålls att public service-företagen tvingas tillämpa kontant- och direktavskrivningsmetoder vid all teknikinvestering. Motionären föreslår att public service-företagen ska få samma rätt som andra aktieföretag i samhällssfären att hantera investeringar med balansposter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den fråga som tas upp i motionen har behandlats ingående av Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst. Inom överskådlig tid kommer frågan att bli föremål för regeringens prövning. Riksdagen bör inte föregripa resultatet av denna prövning. Motion Kr399 (s) bör således avstyrkas.

TV-avgiftens rättsliga ställning

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag om att TV-avgiften ska handläggas som enskilt mål av kronofogdemyndigheten avstyrks. Regeringen kommer inom det närmaste året att pröva utredningsförslag om att ändra syftet med TV-avgiften och om att införa en medieavgift.

Gällande bestämmelser

Begreppen *allmänt mål* och *enskilt mål* återfinns i utskökningsbalkens (1981:774) första kapitel och definieras där på följande sätt.

6 § Utskökningsmål handläggs som enskilt mål eller allmänt mål.

Allmänt mål är mål om uttagande av böter, vite, skatt, tull, avgift och andra medel som staten har rätt till och som får utsökas utan föregående dom samt, enligt vad regeringen närmare föreskriver, annan liknande fordran som staten eller en kommun har rätt till. I annan lag kan föreskrivas att även mål om uttagande av någon annan fordran är allmänt mål.

Annat mål än som avses i andra stycket är enskilt mål.

Bestämmelser om TV-avgiften finns i lagen (1989:41) om TV-avgift. Av 1 § framgår att den som innehar en TV-mottagare ska betala TV-avgift för mottagaren till Radiotjänst i Kiruna Aktieföretag (RIKAB). I 17 § finns bestämmelser om verkställighet som innebär att RIKAB:s beslut om påförande av avgifter ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas omedelbart. I 17 § andra stycket sägs att uttagande av avgift handläggs hos kronofogdemyndigheten som allmänt mål.

Tidigare riksdagsbehandling

I proposition 1988/89:18 om TV-avgiften förelades riksdagen ett förslag till lag om TV-avgift. Förslaget innebar bl.a. att TV-avgiften skulle betalas till RIKAB. Som skäl för sitt förslag då det gällde utformningen av det nya uppbördssystemet anförde föredragande statsråd följande (s. 63 f.).

Med hänsyn till att obetalda mottagaravgifter enligt gällande regler inte kan drivas in utan föregående prövning av domstol bör mot den bakgrunden vissa förändringar göras i juridiskt hänseende. I linje med vad som uttalades i 1987 års budgetproposition bör TV-avgifterna med den nya ordningen normalt sett kunna drivas in omedelbart, dvs. utan mellankommande domstolsprövning. Detta innebär bl.a. att domstolsväsendet inte behöver belastas med en rad beslut om obetalda avgiftsräkningar. Riksdagen har inte haft något att erinra mot en sådan ordning (KrU1987/88:11, rskr. 220). En möjlighet till sådan s.k. omedelbar exibilitet i avgiftsärenden bidrar naturligtvis till att skapa en rationell administration av verksamheten med debitering och inkassering av avgifter.

I sin specialmotivering till lagens 17 § andra stycket om att uttagandet av avgift hos kronofogdemyndigheten ska handläggas som allmänt mål anförde regeringen följande.

Av paragrafens *andra stycke* framgår att uttagande av en avgift hos kronofogdemyndigheten skall handläggas som allmänt mål. Enligt 64 § uppbördslagen (1953:272) skall en sådan statens fordran som får utmätas utan föregående dom drivas in i samma ordning som skatt och dessutom skall restavgift utgå.

Kulturutskottet tillstyrkte lagförslaget, som därefter antogs av riksdagen¹⁷.

Bestämmelserna beträffande avgiftsärendenas handläggning behandlades senare även i prop. 1996/97:165 Vissa förändringar i TV-avgiftssystemet. Enligt regeringens bedömning borde gällande ordning bestå (prop. s. 27). Kulturutskottet fann inte anledning att beröra frågan i sitt betänkande 1997/98:KrU2.

Utredningsförslag

Som redovisats i det föregående föreslår Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst (SOU 2005:2) att en medieavgift ska införas för rätten att ta del av sändningarna från SR, SVT och UR. Vid sidan av medieavgiften ska enligt utredningen en reducerad TV-avgift betalas under några övergångsår fr.o.m. 2008 för att täcka underskottet på distributionskontot. Utredningen bedömer att medieavgiften bör betraktas som en offentligrättslig fordran och handläggas som allmänt mål hos kronofogdemyndigheten (bet. s. 279). I 19 § i utredningens förslag till lag om finansiering av radio och TV sägs att ”uttagande av avgift handläggs hos kronofogdemyndigheten som allmänt mål” (bet. s. 35).

¹⁷ Bet. 1988/89:KrU9, rskr. 1988/89:97.

Motionen

I motion 2003/04:Kr345 (fp) behandlas frågan om TV-avgiftens rättsliga status. Motionären föreslår att en ändring av lagen (1989:41) om TV-avgift ska göras så att en obetald TV-avgift i fortsättningen handläggs som enskilt mål i stället för – som sker i dag – som allmänt mål. För den betalningsskyldige innebär en sådan ändring väsentliga skillnader t.ex. då det gäller preskriptionstidens längd och frågan om avräkning mot överskjutande skatt kan göras eller ej.

Utskottets ställningstagande

Förslag från Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst om införande av en medieavgift kommer inom det närmaste året att bli föremål för regeringens prövning. Även förslag om ändring av TV-avgiftens syfte kommer att prövas. Riksdagen bör inte föregripa resultatet av regeringens prövning. I sammanhanget vill utskottet emellertid framhålla att motionärens förslag skulle innebära en ökad belastning på domstolsväsendet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2003/04:Kr345 (fp).

Utvärdering av SVT:s nyhetsutbud

Utskottets förslag i korthet

En motion om utvärdering av SVT:s nyhetsutbud bör avslås av riksdagen. Regeringen får bedöma om en särskild utvärdering av nyhetsrapporteringen behöver göras.

Bakgrund

SVT:s styrelse beslutade hösten 1999 att förändra företagets nyhetsorganisation. Omorganisationen innebar bl.a. att en central nyhetsdesk inrättades som fungerar som en samordnings- och bokningscentral för olika funktioner. Redaktionerna inom SVT hämtar de resurser som behövs för att utföra olika nyhetsuppdrag. Till nyhetsdesken har knutits produktionspersonal, reportrar, översättare m.fl. Varje nyhetsredaktion, t.ex. Rapport och Aktuellt, har behållit ett antal nyckelmedarbetare. I proposition 2000/01:94 Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 framhöll regeringen att det var av stor vikt att SVT:s organisation med en central nyhetsdesk inte skulle leda till en centralisering av de redaktionella bedömningarna. Regeringen föreslog att SVT:s nyhetsverksamhet skulle bedrivas så att de olika självständiga nyhetsredaktionerna inom företaget oberoende av varandra skulle kunna fatta beslut med skilda perspektiv (prop. s. 35 f.). Riksdagen godkände regeringens förslag¹⁸.

¹⁸ Bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268.

Granskningsnämnden för radio och TV har fått regeringens uppdrag att under åren 2002–2004 utvärdera mångfalden i SVT:s nyhetsutbud.

Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst har i sitt betänkande redovisat resultatet av Granskningsnämndens studie. Kommittén anser att programbolagens trovärdighet inom områden som nyheter, fakta och samhälle har stor betydelse för allmänhetens förtroende för public service. Kvalificerad nyhetsverksamhet och samhällsbevakning hör till de mest centrala uppgifterna för en radio och TV i allmänhetens tjänst. Redaktionell självständighet är en förutsättning för att motverka en likriktning av nyhetsverksamheten. Förändringar i SVT:s nyhetsorganisation får inte leda till att de redaktionella bedömningarna centraliseras. Kommittén bedömer att nuvarande riktlinjer på området är ändamålsenliga och bör gälla också i fortsättningen. Kommittén anser emellertid att det är viktigt att SVT fortlöpande följer och redovisar hur nyhetsverksamhetens organisation påverkar mångfalden. Det kan också – menar kommittén – finnas anledning att ge Granskningsnämnden fortsatt uppdrag att studera nyhetsmångfalden i SVT¹⁹.

Motionen

I motion Kr401 (s) erinras om att det nu gått fem år sedan SVT omorganiserade sin nyhetsverksamhet genom att slå samman två nyhetsredaktioner. Motionären anser att det finns starka skäl för att en utvärdering ska göras skyndsamt, vilket också föreslås.

Utskottets ställningstagande

Även utskottet anser att nyhetsrapporteringen hör till de mest centrala uppgifterna för public service-företagen. Utgångspunkter som mångfald och skilda perspektiv i rapporteringen bör vara självklara även framgent. Utskottet förutsätter att sådana aspekter kommer att beaktas i regeringens arbete med den aviserade public service-propositionen. Det får ankomma på regeringen att bedöma om en särskild utvärdering av nyhetsrapporteringen behöver göras.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Kr401 (s).

¹⁹ SOU 2005:1 s. 26 och 199 f.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Statens roll i mediepolitiken, punkt 1 (m)

av Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om statens roll i mediepolitiken. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:K444 yrkande 7 och 2004/05:K227 yrkande 6.

Ställningstagande

I likhet med motionärerna bakom motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 7 och K227 (m) yrkande 6 anser vi att statens överordnade uppgift i mediepolitiken ska vara att se till att det finns en lagstiftning som slår vakt om respekten för tryck- och yttrandefriheten. Detta förutsätter att staten verkar för att garantera största möjliga utrymme för det fria ordet inom alla typer av medier. För att garantera största möjliga yttrandefrihet, tryckfrihet och etableringsfrihet i medierna ska staten se till att det finns ett regelverk med tydliga spelregler som är likvärdiga för alla. Härigenom säkerställs mediernas självständighet gentemot både staten och andra, men också en kontroll av den politiska makten på medborgarnas villkor.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 7 och K227 (m) yrkande 6.

2. Inriktningen på den framtida public service-verksamheten, punkt 2 (m)

av Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inriktningen på den framtida public service-verksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:K444 yrkande 5 och 2004/05:K227 yrkande 4 och avslår motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 1 och 2004/05:Kr366 yrkande 2.

Ställningstagande

Liksom motionärerna bakom motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 5 och K227 (m) yrkande 4 eftersträvar vi ett modernt public service-tänkande. Public service bör enligt vår mening betraktas som en del av programutbudet och inte ses som en konkurrerande verksamhet. Den programverksamhet som ska finansieras med offentliga medel bör ha följande utgångspunkter.

- Public service-uppdragets kärna är att underlätta demokratins arbete genom att bidra till goda förutsättningar för en allsidig samhällsdebatt.
- Offentlig finansiering ska användas för program och verksamheter som kompletterar och bidrar till att utveckla programutbudet i dess helhet, både innehållsmässigt och kvalitetsmässigt.
- Public service-programmen ska komma alla till del. Offentligt finansierade program måste präglas av god kvalitet. Nyhets- och samhällsprogrammen ska präglas av saklighet och opartiskhet.
- Den redaktionella självständigheten och mångfalden är grundläggande.

En radio och TV i allmänhetens tjänst ska – menar vi – koncentrera sig på att erbjuda ett programutbud inriktat på hög kvalitet som avgränsas mot vad andra aktörer erbjuder. På det viset uppnås största möjliga sammantagna mångfald och utbud för publiken. Programmen ska komma alla till del, vilket inte betyder att de måste nå så många tittare som möjligt vid varje givet tillfälle, utan snarare att ”rätt” tittare tittar på ”rätt” program.

Public service-utbudet ska enligt vår mening bidra till att vitalisera svenskt kulturliv och ge fler aktörer en möjlighet att nå en publik. Staten ska ange vilka uppgifter som ska anses nödvändiga, även om de inte är kommersiellt bärkraftiga. Till sådana uppgifter hör dramatiseringar ur det svenska kulturarvet eller det moderna kulturlivet, program för minoriteter, nyhetsrapportering som annars inte kommer till stånd samt andra högkvalitativa program som riktar sig till olika målgrupper. Värnandet av språket ska vara en huvuduppgift.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 5 och K227 (m) yrkande 4 samt avslå motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 1 och Kr366 (fp) yrkande 2.

3. Inriktningen på den framtida public service-verksamheten, punkt 2 (fp)

av Lennart Kollmats (fp) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inriktningen på den framtida public service-verksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 1 och 2004/05:Kr366 yrkande 2 och avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 5 och 2004/05:K227 yrkande 4.

Ställningstagande

I likhet med motionärerna bakom motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 1 och Kr366 (fp) yrkande 2 konstaterar vi att radio och TV är medier som har stor genomslagskraft och att deras betydelse som förmedlare av kultur- och samhällsliv, inte minst för unga människor, är mycket stor.

När det gäller inriktningen på den framtida public service-verksamheten bör SR:s, SVT:s och UR:s utbud främst präglas av kvalitet och bildning. Med tanke på det enorma utbudet av lättare underhållning i de kommersiella kanalerna bör public service-kanalerna mer fokuseras på kvalitetsproduktion än vad som är fallet i dag. Breda underhållningsprogram och viss sportbevakning kräver enligt vår mening inte offentlig finansiering för att produceras och distribueras. Vi vill också understryka att utbudet av kvalificerade kommenterande program, svenska filmer och pjäser samt barnprogram av hög kvalitet bör öka. Slutligen anser vi att SVT bör ha två rikstäckande, fullbemannade nyhetsredaktioner.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 1 och Kr366 (fp) yrkande 2 samt avslå motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 5 och K227 (m) yrkande 4.

4. Renodling av Utbildningsradion, punkt 4 (fp)

av Lennart Kollmats (fp) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om renodling av Utbildningsradion. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 8 och 2004/05:Kr366 yrkande 10.

Ställningstagande

Vi anser – i likhet med motionärerna bakom motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 8 och Kr366 (fp) yrkande 10 att UR:s uppdrag ska renodlas och enbart gälla produktion av program med tydligt utbildningssyfte. Företaget bör således enligt vår mening inte ägna sig åt förlagsverksamhet. Produktionen av läromedel bör i stället läggas ut på andra förlag efter upphandling.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 8 och Kr366 (fp) yrkande 10.

5. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (m)

av Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för programverksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:K444 yrkande 9, 2003/04:Kr313 och 2004/05:K227 yrkande 8 och avslår motionerna 2003/04:Kr224, 2003/04:Kr225, 2003/04:Kr266, 2003/04:Kr281 yrkande 3, 2003/04:Kr286 yrkande 2, 2003/04:Kr310, 2003/04:Kr326 yrkandena 33–36, 2003/04:Kr342, 2003/04:Kr343, 2003/04:Kr344, 2003/04:Kr353 yrkande 2, 2003/04:Kr359 yrkande 4, 2003/04:Kr377, 2003/04:Kr378, 2003/04:Kr386 yrkandena 4–6, 2003/04:Ub517 yrkande 5, 2004/05:Kr204, 2004/05:Kr225, 2004/05:Kr240, 2004/05:Kr241, 2004/05:Kr251, 2004/05:Kr261 yrkande 3, 2004/05:Kr292, 2004/05:Kr323, 2004/05:Kr344, 2004/05:Kr366 yrkande 6, 2004/05:Kr397, 2004/05:Kr398, 2004/05:Kr406 och 2004/05:MJ510 yrkande 5.

Ställningstagande

I likhet med motionärerna bakom motionerna 2003/04:K444 (m) yrkande 9 och K227 (m) yrkande 8 anser vi att public service ska präglas av mångfald och att det ska finnas två självständiga nyhetskanaler så länge SVT förfogar över dagens kanaler. Dessa båda nyhetsredaktioner ska vara självständiga inom företaget. Vidare anser vi liksom motionären bakom motion 2003/04:Kr313 (m) att SVT åter ska förmedla TV-teater. Denna fråga bör aktualiseras av regeringen inför nästa tillståndperiod.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla dessa moderata motionsyrkanden. Övriga motioner som behandlas i detta sammanhang bör avslås.

6. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (fp)

av Lennart Kollmats (fp) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för programverksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr326 yrkande 33, 2003/04:Kr359 yrkande 4, 2003/04:Kr386 yrkande 4, 2004/05:Kr225 och 2004/05:Kr366 yrkande 6 och avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 9, 2003/04:Kr224, 2003/04:Kr225, 2003/04:Kr266, 2003/04:Kr281 yrkande 3, 2003/04:Kr286 yrkande 2, 2003/04:Kr310, 2003/04:Kr313, 2003/04:Kr326 yrkandena 34–36, 2003/04:Kr342, 2003/04:Kr343, 2003/04:Kr344, 2003/04:Kr353 yrkande 2, 2003/04:Kr377, 2003/04:Kr378, 2003/04:Kr386 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Ub517 yrkande 5, 2004/05:K227 yrkande 8, 2004/05:Kr204, 2004/05:Kr240, 2004/05:Kr241, 2004/05:Kr251, 2004/05:Kr261 yrkande 3, 2004/05:Kr292, 2004/05:Kr323, 2004/05:Kr344, 2004/05:Kr397, 2004/05:Kr398, 2004/05:Kr406 och 2004/05:MJ510 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att en rad åtgärder bör vidtas för att förbättra funktionshindrades tillgång till public service-företagens programutbud. Som framgår av motionerna 2003/04:Kr359 (fp) och Kr366 (fp) bör Sveriges Radio och Sveriges Television i möjligaste mån undvika bakgrundsljud och bakgrundsmusik som kan försvåra för hörselskadade att ta del av programutbudet. Vi vill också framhålla dövas rätt till information på teckenspråk och att SVT har ett ansvar för både dövas och hörselskadades tillgång till kultur på teckenspråk.

Vidare delar vi den uppfattning som förts fram i motionerna 2003/04:Kr386 (kd) yrkande 4, 2003/04:Kr326 (c) yrkande 33 och Kr225 (c) att det är oroande att SVT i allt högre utsträckning väljer att sända gudstjänster från studio. Enligt vår mening bör inriktningen vara att gudstjänsterna ska sändas från kyrkor.

Vad vi här har anfört bör framgå av kommande sändningstillstånd. Motionerna 2003/04:Kr326 (c) yrkande 33, 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 4, 2003/04:Kr386 (kd) yrkande 4, Kr225 (c) och Kr366 (fp) yrkande 6 tillstyrks således.

Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden avstyrks.

7. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (kd)

av Dan Kihlström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för programverksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr326 yrkande 33, 2003/04:Kr386 yrkande 4, 2003/04:Ub517 yrkande 5 och 2004/05:Kr225 samt avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 9, 2003/04:Kr224, 2003/04:Kr225, 2003/04:Kr266, 2003/04:Kr281 yrkande 3, 2003/04:Kr286 yrkande 2, 2003/04:Kr310, 2003/04:Kr313, 2003/04:Kr326 yrkandena 34–36, 2003/04:Kr342, 2003/04:Kr343, 2003/04:Kr344, 2003/04:Kr353 yrkande 2, 2003/04:Kr359 yrkande 4, 2003/04:Kr377, 2003/04:Kr378, 2003/04:Kr386 yrkandena 5 och 6, 2004/05:K227 yrkande 8, 2004/05:Kr204, 2004/05:Kr240, 2004/05:Kr241, 2004/05:Kr251, 2004/05:Kr261 yrkande 3, 2004/05:Kr292, 2004/05:Kr323, 2004/05:Kr344, 2004/05:Kr366 yrkande 6, 2004/05:Kr397, 2004/05:Kr398, 2004/05:Kr406 och 2004/05:MJ510 yrkande 5.

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion 2003/04:Kr386 (kd) vill jag framhålla att SVT har ett ansvar att spegla och förmedla olika former av kultur i hela landet. En del av denna kultur utgörs av gudstjänster i olika kyrkor. Minst lika många människor besöker gudstjänster och arrangemang i kyrkor som idrottsevenemang. Studiogudstjänster fyller sin roll och behövs men det är oroande att SVT sänder allt färre TV-gudstjänster från kyrkor. Dessa gudstjänster ses av många äldre, sjuka, funktionshindrade och andra som av olika orsaker är förhindrade att besöka en kyrka. TV-publiken får en kulturell upplevelse genom att kyrkobyggnader från olika tidsepoker visas. För att tittarna ska få en riktig upplevelse bör inriktningen hos SVT vara att TV-gudstjänsterna ska sändas från kyrkor. Detta bör framgå av kommande sändningstillstånd.

Vidare vill jag – med anledning av vad som framförs i motion 2003/04:Ub517 (kd) – påminna om den bestämmelse i radio- och TV-lagen som säger att program med våldsskildringar ska föregås av en varning i ljud. Denna bestämmelse syftar till att hjälpa föräldrar att styra barns TV-tittande. SVT har valt att framföra varningen i tal vid påannonseringen av programmen. Jag anser att en ljudsignal skulle vara bättre, eftersom den kan dra uppmärksamheten till sig även om föräldern inte befinner sig alldeles i närheten. Enligt min uppfattning bör det därför vara ett krav i kommande sändningstillstånd för SVT att en ljudsignal ska föregå program med våldsskildringar.

Vad jag här har anfört bör framgå av kommande sändningstillstånd. Motionerna 2003/04:Kr326 (c) yrkande 33, 2003/04:Kr386 (kd) yrkande 4, 2003/04:Ub517 (kd) yrkande 5 och Kr225 (c) tillstyrks således. Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden avstyrks.

8. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (c)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för programverksamheten. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr326 yrkandena 33–35, 2003/04:Kr386 yrkande 4 och 2004/05:Kr225 samt avslår motionerna 2003/04:K444 yrkande 9, 2003/04:Kr224, 2003/04:Kr225, 2003/04:Kr266, 2003/04:Kr281 yrkande 3, 2003/04:Kr286 yrkande 2, 2003/04:Kr310, 2003/04:Kr313, 2003/04:Kr326 yrkande 36, 2003/04:Kr342, 2003/04:Kr343, 2003/04:Kr344, 2003/04:Kr353 yrkande 2, 2003/04:Kr359 yrkande 4, 2003/04:Kr377, 2003/04:Kr378, 2003/04:Kr386 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Ub517 yrkande 5, 2004/05:K227 yrkande 8, 2004/05:Kr204, 2004/05:Kr240, 2004/05:Kr241, 2004/05:Kr251, 2004/05:Kr261 yrkande 3, 2004/05:Kr292, 2004/05:Kr323, 2004/05:Kr344, 2004/05:Kr366 yrkande 6, 2004/05:Kr397, 2004/05:Kr398, 2004/05:Kr406 och 2004/05:MJ510 yrkande 5.

Ställningstagande

Av motion 2003/04:Kr326 (c) framgår att antalet gudstjänster som Svenska kyrkan erbjöd under 2003 minskades väsentligt på grund av att många församlingar slagits samman. Detta drabbar framför allt människor som bor på landsbygden. För dessa kan TV-gudstjänsten vara ett alternativ. Därför är det oroande att SVT i allt större utsträckning väljer att sända gudstjänster från studio i stället för att som tidigare skett genomföra sändningar på plats i en kyrka. TV-gudstjänsterna ses även av många äldre, sjuka och funktionshindrade som av olika anledningar inte kan besöka hembygdens kyrka. För människors andliga upplevelser spelar kyrkorummet stor roll och en studio kan inte ge samma atmosfär. I kommande sändningstillstånd bör det därför vara ett krav att SVT fortsätter att sända från kyrkor i hela landet. Vidare bör SVT – i enlighet med vad som anförs i motion Kr225 (c) – undvika att sända TV-gudstjänster i repris. Gudstjänsterna bör nämligen vara aktuella och kopplade till det som sker i vår omvärld just nu.

I likhet med vad som anförs i motion 2003/04:Kr326 (c) vill jag understryka att det finns ungefär 500 000 människor i landet som är mer eller mindre hörselskadade. För denna del av radio- och TV-publiken vållar bakgrundsljuden i programmen problem. SR och SVT bör i kommande sändningstillstånd åläggas att minska bakgrundsljuden i sina sändningar.

SVT ska vid utgången av innevarande tillståndsperiod texta minst 50 % av förstagångssändningar med svenskspråkigt ursprung. Jag anser att detta krav bör höjas i kommande sändningstillstånd så att en ännu högre andel av programmen textas.

Vad jag här har anfört bör framgå av kommande sändningstillstånd. Motionerna 2003/04:Kr326 (c) yrkandena 33–35, 2003/04:Kr386 (kd) yrkande 4 och 2004/05:Kr225 (c) tillstyrks således. Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden avstyrks.

9. Täckningen för Sveriges Radios sändningar, punkt 7 (m)

av Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om täckningen för Sveriges Radios sändningar. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Kr223 och avslår motion 2004/05:Kr260.

Ställningstagande

I likhet med motionären bakom motion 2003/04:Kr223 (m) anser vi att de brister som finns i lokalradios täckning t.ex. då det gäller Åstorps kommun bör avhjälpas så att boende i kommunen kan få ta del av nyheter m.m. från Radio Kristianstad. Detta bör vara ett krav i det sändningstillstånd som nu förbereds. Riksdagen bör således bifalla motion 2003/04:Kr223 (m) och avslå motion Kr260 (fp).

10. Finansieringen av programföretagens verksamhet, punkt 8 (m)

av Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om finansieringen av programföretagens verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:K227 yrkande 2 och avslår motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 2 och 2004/05:Kr366 yrkande 3.

Ställningstagande

Med en modern definition av public service-begreppet upphör motiven för att behålla en särskild mottagaravgift. Vi anser därför – i likhet med motionärerna bakom motion K227 (m) – att avgiftsfinansieringen av public service-företagen ska avskaffas. I stället anser vi att verksamheten ska finansieras med skattemedel på samma sätt som annan verksamhet som finns vara omistlig för allmänheten.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motion K227 (m) yrkande 2 och avslå motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 2 och Kr366 (fp) yrkande 3.

11. Finansieringen av programföretagens verksamhet, punkt 8 (fp)

av Lennart Kollmats (fp) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om finansieringen av programföretagens verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Kr359 yrkande 2 och 2004/05:Kr366 yrkande 3 och avslår motion 2004/05:K227 yrkande 2.

Ställningstagande

Som framhålls i motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 2 och Kr366 (fp) yrkande 3 bör ett nytt system införas för att finansiera public service-verksamheten. Det nya systemet bör inte bygga på skatter eller reklamintäkter, vilket skulle riskera mediernas oberoende ställning. I stället föreslår vi att flera fristående fonder ska bildas för att stödja produktion av public service-program med hög kvalitet inom radio, TV och nya medier. De olika programföretagen ska enligt vår modell ansöka om medel från fonderna för att producera och distribuera kvalitetsprogram. Public service-fonderna ska ge stöd till programproduktion och säkra sådana distributionskanaler att public service-utbudet kan nå publiken. Även kommersiella radio- och TV-stationer, liksom webbplatser, ska kunna få stöd från fonderna.

Vi föreslår att fonderna ska finansieras dels genom att staten bygger upp ett grundkapital, dels genom årliga tillskott. Grundkapitalet kan byggas upp genom överföringar av medel från försäljning av statligt ägda företag. Det

årliga tillskottet ska komma från intäkter från nätavgifter, intäkter från auktionering av radiofrekvenser och årliga koncessionsavgifter för TV-sändningar.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen bör bifalla motionerna 2003/04:Kr359 (fp) yrkande 2 och Kr366 (fp) yrkande 3 och avslå motion K227 (m) yrkande 2.

Särskilda yttranden

1. Renodling av Utbildningsradion, punkt 4 (m)

Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m) anför:

I en reservation till betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndsperiod (SOU 2005:1 s. 290) har Moderata samlingspartiets syn på Utbildningsradion (UR) framförts. Där framhålls att UR har en alldeles för låg kostnadseffektivitet. Med ett samutnyttjande av teknik och produktionsresurser med Sveriges Radio och Sveriges Television AB (SVT) skulle programverksamheten bli betydligt billigare utan att kvaliteten försämrades. UR:s program borde sändas i en särskild distributionskanal för utbildning under SR och SVT. Vidare borde en stor del av utbildningsproduktionen kunna köpas in från andra utbildningsproducenter än SVT. På så sätt skulle UR bli effektivare och bättre.

2. Riktlinjer för programverksamheten, punkt 5 (c)

Birgitta Sellén (c) anför:

Jag vill påminna om att Centerpartiet i motion 2003/04:Kr326 har betonat att det är angeläget att TV-programmen även görs tillgängliga för synskadade genom uppläsning av textremsan. Uppläst textremsa kan också vara till hjälp för andra publikgrupper som av olika skäl har svårt att hinna läsa texten.

Vidare vill jag påminna om vad som föreslås i motion Kr204 (c) om att SVT bör visa flera olika idrottsgrenar. Det är nämligen mångfalden som utgör idrottens själ. Damidrott, handikappidrott, orientering m.m. är exempel på sporter som nu kommer i skymundan för stora idrotter som fotboll och ishockey.

3. Sponsringsregler, punkt 9 (m)

Lena Adelsohn Liljeroth (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m) anför:

I en reservation till betänkandet Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en ny tillståndsperiod (SOU 2005:1 s. 290) har Moderata samlingspartiets syn på sponsringen av public service framförts. I reservationen sägs att den sponsringsverksamhet som förekommer måste vara begränsad och reglerad. Utgångspunkter bör vara att sponsring inte uppenbart får skada andra icke-licensierade konkurrenters marknad. Sponsringen får inte vara dold eller okänd för lyssnare och tittare. Den får inte stå i strid med vare sig publicistiska krav eller kvalitetskrav eller kravet på opartiskhet eller förbudet mot kommersiellt gynnande.

När det gäller indirekt sponsring ska public service-företagen ha rätt att införskaffa och producera program och ha visningsrättigheter även om produktionen är sponsrad. Produktionen kan göras både tillsammans med andra och av public service-företagen själva.

Detta kan ibland vara en förutsättning för angelägen produktion, såväl inom kultur som utbildning och faktaprogram. Den indirekta sponsringen ska dock vara begränsad i sin förekomst och frekvens, för att inte bli styrande eller skapa oklara konkurrensförutsättningar.

All indirekt sponsring ska redovisas för tittarna och allmänheten och underordnas kraven på opartiskhet, kommersiell neutralitet och kvalitet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:K444 av Gunnar Hökmark m.fl. (m):

2. Riksdagen beslutar att delar av Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion privatiseras i enlighet med vad som i motionen anförs.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om public services framtida roll.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens roll i mediepolitiken.
9. Riksdagen beslutar att det skall finnas två självständiga nyhetsredaktioner inom SVT så länge SVT förfogar över dagens kanaler.

2003/04:Kr223 av Margareta Pålsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om brister i lokalradions täckning.

2003/04:Kr224 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en uppföljning av hur public service-företagens resursfördelning och sändningstider för erkända etniska minoritetsgrupper i landet tillgodoses.

2003/04:Kr225 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sveriges Televisions sändningar skall göras tillgängliga för syn- och hörselskadade.

2003/04:Kr266 av Johan Linander (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionalisering av en av SVT:s två kanaler.

2003/04:Kr281 av Erik Ullenhag (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över reglerna för public service-företagen så att dessa inte bidrar till antisemitism och islamofobi.

2003/04:Kr286 av Anders Bengtsson m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om HBT-frågor i public service-företagen.

2003/04:Kr310 av Anita Brodén och Karin Granbom (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utökning av textade program i SVT.

2003/04:Kr311 av Anneli Särnblad Stoops m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att principerna för tillgänglighet till och kopiering av material ur Sveriges Televisions arkiv för icke-kommersiell användning ses över.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för att SVT tillämpar en icke-kommersiell prissättning för ideella organisationer, kommuner och utbildningsanordnare.

2003/04:Kr312 av Jan Björkman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionala TV-sändningar.

2003/04:Kr313 av Bengt-Anders Johansson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vid nästa avtal med Sveriges Television skapa förutsättningar för att åter kunna visa TV-teater.

2003/04:Kr326 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att TV fortsätter att sända TV-gudstjänster från kyrkor och inte från en studio.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att SVT och SR bör minska bakgrundsljud i sina sändningar.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att SVT och SR förbättrar textningarna av sina program.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att regeringen bör se över möjligheten till uppläsning av textremsa.

2003/04:Kr342 av Helena Zakariasén (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om teckenspråkiga sändningar i public service.

2003/04:Kr343 av Agneta Ringman och Håkan Juholt (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en radio och TV i allmänhetens tjänst.

2003/04:Kr344 av Berit Högman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om public service-företagens ansvar för rapportering av EU-politiken.

2003/04:Kr345 av Eva Flyborg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att förändra lagstiftningen så att fordran på obetald TV-avgift fortsättningsvis blir en konsumentfordran.

2003/04:Kr353 av Ulf Holm m.fl. (mp, fp, v, c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om HBT-frågor i public service-företagen.

2003/04:Kr359 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inriktningen av public service-politiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fonder skall finansiera public service-produktioner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för bättre tillgänglighet för funktionshindrade.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om renodling av Utbildningsradion.

2003/04:Kr377 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den inför Sveriges Radios nästa tillståndperiod bör överväga vad som i motionen anförs om radions musikutbud i allmänhet och de äldre lyssnarkategoriernas behov i synnerhet.

2003/04:Kr378 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den inför SVT:s nästa tillståndperiod bör överväga vad som i motionen anförs om SVT:s regionala bevakningsuppdrag och därmed tillhörande regionala organisation.

2003/04:Kr386 av Dan Kihlström m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om TV-gudstjänsterna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om public services regionala ansvar.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om programtextning.

2003/04:Ub517 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ljudsignal före program med våldsinslag.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:K227 av Göran Lennmarker m.fl. (m):

1. Riksdagen beslutar att delar av Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion privatiseras i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen beslutar att mottagaravgiften avskaffas i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om public services framtida roll.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens roll i mediepolitiken.
8. Riksdagen beslutar att det skall finnas två självständiga nyhetsredaktioner inom SVT så länge SVT förfogar över dagens kanaler.

2004/05:Kr204 av Lars-Ivar Ericson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om allsidig idrott på TV.

2004/05:Kr225 av Lars-Ivar Ericson och Håkan Larsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om TV-gudstjänster.

2004/05:Kr240 av Krister Hammarbergh och Jan-Evert Rådström (båda m):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av sändningstillståndet för Sveriges Television vad gäller utläggning av produktion i enlighet med vad som anförs i motionen.

2004/05:Kr241 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbudet av andakter i radio och TV ökar.

2004/05:Kr251 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagens frågestund och viktiga debatter sänds i repris på kvällstid.

2004/05:Kr260 av Liselott Hagberg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hela Södermanlands län skall ges möjlighet att ta emot radiosändningar.

2004/05:Kr261 av Erik Ullenhag (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över regelverket för public service-företagen så att dessa inte bidrar till antisemitism och islamofobi.

2004/05:Kr292 av Håkan Larsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i kommande public service-avtal bör slås fast att en central, nationell nyhetsredaktion skall lokaliseras utanför Mälardalsområdet.

2004/05:Kr323 av Anita Brodén och Karin Granbom (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utökning av textade program i SVT.

2004/05:Kr344 av Eva Flyborg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att flytta kanal 1 till Göteborg.

2004/05:Kr366 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inriktningen av public service-politiken.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fonder skall finansiera public service-produktioner.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för bättre tillgänglighet för funktionshindrade.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om renodling av Utbildningsradion.

2004/05:Kr397 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förtydliga Sveriges Radios ansvar för ett varierat musikutbud till hela svenska folket, inkluderande generationer, intressen, smak och målgrupper.

2004/05:Kr398 av Kenth Högström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att allmänproduktionen inom Sveriges Televisions och Sveriges Radios sändningar till minst 55 % skall produceras utanför Stockholm samt att distriktsverksamheten skall vara rustad med erforderliga produktionsresurser och reell beslutskapacitet.

2004/05:Kr399 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att ge public service-företagen samma rätt att hantera investeringar med balansposter som andra aktiebolag i samhällssfären.

2004/05:Kr400 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om restriktivitet och transparens för sponsring av program i public service-TV.

2004/05:Kr401 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om utvärdering av SVT:s nyhetsverksamhet fem år efter det att SVT slagit samman sina två nyhetsredaktioner.

2004/05:Kr406 av Barbro Hietala Nordlund m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Dövas TV även fortsättningsvis skall bedrivas vid Västanviks folkhögskola i Leksand och i nära samarbete med Sveriges Dövas Riksförbund.

2004/05:MJ510 av Anita Brodén m.fl. (fp, c, kd, mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hållbarhetsaspekten skall inbegripas i kriterierna för SVT:s nya sändningstillstånd.

BILAGA 2

Skrivelse från Sveriges Television AB

Verkställande Direktören
Stockholm 05-02-28

Ank. kulturutskottet

2005-03-02

Dnr 140-2692-04/05

Sveriges Television AB
105 10 Stockholm
Oxenstiensgatan 26
Telefon: 08-784 00 00
Fax: 08-784 49 80
Org.nr: 556033-4285
Postgiro: 154749-6
Bankgiro: 5555-0594
www.svt.se

Kulturutskottet
Riksdagen

Ang textning av förstagångssändningar av program med svenskt ursprung i Sveriges Televisions sändningar

I sändningstillståndet för Sveriges Television AB (SVT) anges i 14 § att minst 50 % av sändningstiden för förstagångssändningar med svenskt ursprung bör vara textad vid tillståndspanperioden utgång. Med utgången förstås då utgången av 2005. Regeringen har nyligen beslutat om förlängning av om tillståndet till och med utgången av 2006 och anger där samma mål.

Av SVT:s public serviceredovisning avseende 2004 framgår att på årsbasis var 40 % av förstasändningen av program med svenskt ursprung i SVT1 och SVT 2 textade under 2004. Den ökning av textningen som genomfördes under 2004 innebar att andelen textade svenska program i slutet av året uppgick till 50 %. SVT har i planeringen av insatserna för textning utgått från att denna nivå ska kunna upprätthållas för 2005 på årsbasis med den omfattning av sändningstiden i SVT1 och SVT2 som gällde under 2004.

I SVT24 sänder SVT i de digitala sändningarna under dagtid måndag – fredag från olika arrangemang, seminarier mm. För att ge hela publiken möjlighet att följa dessa arrangemang sänder SVT från årsskiftet parallellt även i SVT2 i de analoga utsändningarna. Enligt SVT är det angeläget att möjlighet i princip ska finnas för alla att följa ett utbud som bidrar till att öka kunskaperna i olika frågor och som kan bidra till en öka debatt i viktiga samhällsfrågor. Sändningarna i den analoga utsändningen i SVT2 går alltså parallellt med utsändningen digitalt i SVT24. Vidare sänder SVT i SVT1 i de analoga sändningarna parallellt ut SVT24 nattetid.

De utökade sändningarna i SVT1 och SVT2 kan beräknas komma att uppgå till ca 2 000 timmar på årsbasis. Programmen är med enstaka undantag av svenskt ursprung. Denna ökning av utbudet i SVT1 och SVT2 kommer emellertid att leda till att den nivå för textningen av svenska program i förstasändning som anges i tillståndet inte kommer att kunna uppnås under 2005 även om insatserna för att öka textningen av svenska program i förstasändning ökar ytterligare.

Kravet att SVT under 2005 ska ha uppnått nivån 50 % för textning av förstasändning av svenska program får uppfattas ha utgått från omfattningen på utbudet i SVT1 och SVT2 vid den tidpunkt riksdagen fattade beslut i frågan (2001). Enligt SVT:s mening är det därför rimligt att värderingen av SVT:s måluppfyllelse beträffande textning sker med en beräkning av andelen textade program som bygger på att parallellsändningarna av SVT24 i SVT1 och SVT2 nattetid resp. dagtid exkluderas från det totala antalet sända timmar. Skulle så inte kunna ske ser SVT som enda lösning att upphöra med parallellsändningarna för att säkerställa att nivån 50 % kan uppnås under 2005 och 2006. Därmed ställs hela befolkningens tillgång till det angeläget utbud mot ett krav om textning som formulerades under andra förutsättningar än de som nu är möjliga att realisera utbudsmässigt.

SVT vill i sammanhanget också hänvisa till vad Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst (SOU 2005:1) anför beträffande regleringen i framtiden av SVT: s insatser för funktionshindrade (avsn 12.7).

Christina Jutterström
VD